

Afgørelser – Reg. nr.: 02624.00

**Fredningen vedrører: Rørbæk Sø - Ophævet se
07869.00**

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet 29-03-1962

Fredningsnævnet 27-09-1996, 03-10-1960

Kendelser

Deklarationer

FREDNINGSNÆVNET>

OPHÆVET - INDGÅR I NYERE FREDNING

INDHOLDSFORTEGNELSE

- Kendelse af 29/3 1962 (ofn - 1420/60) om stadfæstelse med ændringer af
 - Kendelse af 3/10 1960 (nævn) om fredning af sø med omgivelser, landskab, bevaring af sø, status quo, delvis pleje, mange særbestemmelser og -tilladelser.
 - Afgørelse af 27.09.1996 om fredning af landskabet omkring Hærvejen og Rørbæk Sø (nkn) - ophæver kendelse af 29.03.1962 (ofn) se reg.nr. 7869.00
- 611 GIVE
625 NØRRE-SNEDE
627 TØRRING ULDUM 1214 III NØ

MATRIKELFORTEGNELSE

(ajour pr. 29 / 3 19 62)

Fredningen omfatter (helt eller delvis) følgende matrikelnumre:

- 1a, 1c, 1h, 1i, 1t, 1v Rørbæk Hgd., Vester
1a, 1f Risager Gde., Vester
1a, 1c, 2a, 2b, 2d, 4b Groest Gde., Ejstrup
1g, 6a, 6b, 6d, 6e Hundshoved By, Nr. Snede
5 Kovtrup By, Hammer

Gældende matrikulært kortbilag: Sk 107

Naturklagenævnets afgørelse
af 27. september 1996
om fredning af landskabet omkring Hårvejen
og Rørbæk Sø beliggende i Give, Nørre-Snede
og Tørring-Uldum Kommuner, Vejle Amt
(sag nr. 111/600-0001)

REG. NR. 2624. 00.

Lokalitet: *Rorbak Sø*Fredningsregister-nr: *2624*Init: *C S-N* Dato: *24/9 79*
*25/9 79*Tid: *11 - ~~15~~ 15*
10 - 13³⁰

pkt.	optag.nr.	kompas	beskrivelse
<i>A</i>	<i>1. s-f</i>	<i>64</i>	<i>Fårebanks vestligste højdepunkt</i>
<i>A</i>	<i>2. s-f</i>	<i>100</i>	
<i>A</i>	<i>3. s-f</i>	<i>134</i>	
<i>A</i>	<i>4. s-f</i>	<i>174</i>	
<i>A</i>	<i>5. s-f</i>	<i>210</i>	
<i>A</i>	<i>6. s-f</i>	<i>240</i>	
<i>B</i>	<i>7. s-f</i>	<i>-</i>	<i>Egekrat på bankerne</i>
<i>B</i>	<i>8. s-f</i>	<i>-</i>	
<i>C</i>	<i>9. s-f</i>	<i>120</i>	<i>Bank på Kalderbakke, SØ-ende af søen.</i>
<i>D</i>	<i>10. s-f</i>	<i>60</i>	<i>2 meter SV for Kaldereens SV-hjørne</i>
<i>D</i>	<i>11. s-f</i>	<i>102</i>	
<i>D</i>	<i>12. s-f</i>	<i>134</i>	
<i>D</i>	<i>13. s-f</i>	<i>172</i>	
<i>D</i>	<i>14. s-f</i>	<i>210</i>	
<i>E</i>	<i>15. s-f</i>	<i>348</i>	<i>Nordende af brombærkrat på Fårebanks sydlige del. 4% skråning fra heden der skiller bankerne.</i>
<i>F</i>	<i>16. s-f</i>	<i>90</i>	<i>2 meter SV for hvor spstemning nær land.</i>

Bemærkninger, incl. vejr: *Stærk blæst, Skydække 4-5/8**Fotografering delt over to dage**1 - 15 incl. 24/9 79**16 - 31 " 25/9 79*

Lokalitet: *Rørbaek Sø*

Fredningsregister-nr: *2624*

Init:

Dato:

Tid:

pkt.	optag.nr.	kompas	beskrivelse
G	17. s-f	-	<i>Ballesbakgård besøgscenter</i>
H	18. s-f	<i>236</i>	<i>Bank på udsigtspunkt</i>
H	19. s-f	<i>34</i>	
H	20. s-f	<i>74</i>	
H	21. s-f	<i>704</i>	
I	22. s-f	<i>92</i>	<i>Ende af trappe til søen, 7m fra skovbryn</i>
J	23. s-f	<i>70</i>	<i>Bronceidaksel ved pumpetår i dambrugs vestende</i>
K	24. s-f	<i>34</i>	<i>25 skridt fra skovbryn ind i skoven</i>
L	25. s-f	<i>326</i>	<i>93 meter højdepunkt.</i>
L	26. s-f	<i>292</i>	
L	27. s-f	<i>262</i>	
L	28. s-f	<i>130</i>	
M	29. s-f	<i>320</i>	<i>Søens østende hvor kanal løber ud i søen, udløbets midte</i>
M	30. s-f	<i>74</i>	
M	31. s-f	<i>44</i>	
	32. s-f		

Bemærkninger, incl. vejr:

FREDNINGSNÆVNET >

CITERET FULDT UD I OFN KENDELSE AF 29/3 1962

Ved skrivelser af 3. september 1957 (bilag 1 og 2) har Danmarks Naturfredningsforening anmodet Fredningsnævnet for Skanderborg amt om at rejse fredningssag vedr. Rørbæk sø og visse nærmere angivne arealer grænsende til søen, idet Foreningen til støtte herfor har anført, at der knytter sig betydelige geologiske, biologiske, zoologiske og botaniske interesser til søen og dens omgivelser, ligesom søen med dens stejle krat-, skov- og hedeklædte brinker er en af de smukkeste i landet. Fredningen er ønsket gennemført som en status quo-fredning, således at der ikke må foretages indgreb i landskabsformerne og i den naturlige zoologiske og botaniske ligevægt på arealerne i søen og i de væld og de vandløb, som findes på de arealer, som ønskes fredet.

På et den 6. sept. 1957 afholdt møde besluttede Fredningsnævnet at rejse fredningssag fsv. angår de i Skanderborg amt beliggende arealer, og efter at Statsministeriet ved skr. af 10. okt. 1957 (bil. 7) også havde henvist sagen fsv. angår arealerne syd for Rørbæk sø, og som er beliggende i Vejle amt, til Fredningsnævnet for Skanderborg amt, rejste nævnet d. 14. nov. 1957 fredningssag på de i Vejle amt beliggende arealer.

Fredningssag er herefter rejst på følgende arealer:

Nord for Rørbæk sø (Skanderborg amt):

Matr.nr. 1g, 6a, 6d, 6e og 6b Hundshoved,

Nørre Snede sogn, og 5 Kovtrup by, Hammer sogn,

tilhørende fru Undse Heegaard og Ole Trock Jansen, repræsenteret af lrs. Heegaard, København.

Matr.nr. 1c Nørre Groestgårde, Ejstrup sogn,

tilhørende læge Arnold Madsen, Helsingør, og direktør Anton Petersen, Rønne Alle 58, Silkeborg.

OVERFREDNINGSNÆVNET >

Ophøvd ved NKN,
afgør. af 27/9-96

se reg. nr. 7869.00

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1962, den 29. marts, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende kendelse i sagen nr. 1420/60 vedrørende fredning af arealer omkring Rørbæk sø.

I den af fredningsnævnet for Skanderborg amtsråds-kreds den 3. oktober 1960 afsagte kendelse hedder det:

"Ved skrivelser af 3. september 1957 (bilag 1 og 2) har Danmarks Naturfredningsforening anmodet Fredningsnævnet for Skanderborg amt om at rejse fredningssag vedr. Rørbæk sø og visse nærmere angivne arealer grænsende til søen, idet Foreningen til støtte herfor har anført, at der knytter sig betydelige geologiske, biologiske, zoologiske og botaniske interesser til søen og dens omgivelser, ligesom søen med dens stejle krat-, skov- og hedeklædte brinker er en af de smukkeste i landet. Fredningen er ønsket gennemført som en status quo-fredning, således at der ikke må foretages indgrøb i landskabsformerne og i den naturlige zoologiske og botaniske ligevægt på arealerne, i søen og i de væld og de vandløb, som findes på de arealer, som ønskes fredet.

På et den 6. september 1957 afholdt møde besluttede Fredningsnævnet at rejse fredningssag for så vidt angår de i Skanderborg amt beliggende arealer, og efter at Statsministeriet ved skrivelse af 10. oktober 1957 (bilag 7) også havde henvist sagen for så vidt angår arealerne syd for Rørbæk sø, og som er beliggende i Vejle amt, til Fredningsnævnet for Skanderborg amt, rejste nævnet den 14. november 1957 fredningssag på de i Vejle amt beliggende arealer.

Fredningssag er herefter rejst på følgende arealer:

Nord for Rørbæk sø (Skanderborg amt):

Matr.nr. 1g, 6a, 6d, 6e og 6b Hundshoved,

Nørre Snede sogn, og 5 Kovtrup by, Hammer sogn,
tilhørende fru Undse Heegaard og Ole Trock Jansen,
repræsenteret af lrs. Heegaard, København.

Matr.nr. 1c Nørre Groestgårde, Ejstrup sogn,
tilhørende læge Arnold Madsen, Helsingør, og direktør
Anton Petersen, Rønne Allé 58, Silkeborg.

Matr.nr. 1a Nørre Groestgårde, Ejstrup sogn,
tilhørende godsejer, fru Jozzi Hansen, Steensgård, Fyn.

Syd for Rørbæk sø (Vejle amt):

Matr.nr. 1a, 1v, 1c Rørbæk Hovedgård, Vester sogn,
tilhørende proprietær Henning Ørnsholt Jensen, Rørbæk-
gård.

Matr.nr. 1h, 1i, 1k Rørbæk Hovedgård, Vester sogn,

og 1f Risagergård, Vester sogn,

tilhørende gårdejer Aage Laursen.

Matr.nr. 1m Rørbæk Hovedgård, Vester sogn,

tilhørende husmand Ludvig Kommerau.

Matr.nr. 1t Rørbæk Hovedgård, Vester sogn, 1a

Risagergård, Vester sogn,

tilhørende fiskeriejer Knud Christensen, Vester.

Matr.nr. 4b, 2b, 2d, 2a, Risagergård, Vester sogn,

tilhørende skovrider Ebbe Løfting, Bredballe, Vejle.

Det bemærkes, at Danmarks Naturfredningsforening i skrivelse af 6/11 1957, jfr. bilag 12 og 13, bl.a. havde anmodet om, at også den del af Vesterkrat, som er beliggende på den vestvendte skråning af Skjernådalen (den vestlige del af matr. nr. ene 3a og 3c Kovtrup by, Hammer sogn) måtte blive inddraget under nærværende fredningssag. Foreningen er imidlertid senere blevet enig med Nævnet om at udsætte fredningen af dette areal til en eventuelt senere fredningssag.

Danmarks Naturfredningsforening har i sin ovenfor nævnte skriyelse af 3. september 1957 (bilag 2) og i en skriyelse af 6. november 1957 (bilag 12) nærmere anført, hvorledes fredningen ønskes gennemført, idet Foreningen har nedlagt påstand om, at der pålægges de omhandlede arealer følgende fredningsbestemmelser:

De indenfor fredningsområdet beliggende uopdyrkede og ikke-tilplantede arealer - herunder også de overdrevsagtige arealer langs søens bredder og særlig Fårebanken - må ikke opdyrkes, tilplantes eller gødes, og naturlig opvækst af nåletræer, fraset Ene- indenfor disse åbne arealer ses gerne fjernet. De løvskovbevoksede områder bør bevares som sådanne, således at der ved foryngelse her kun benyttes løvfældende træer. De meget smukke bevoksninger på Vandø og Kælderbanken bør bevares, hvorfor afdrivning på Kælderbanken kun må foregå ved plukhugst, lig som træer og buske på Vandø ikke må fældes, fraset evt. opvækst af nåletræer (undtagen Ene). Enhver form for indgriben i landskabsformerne bør forbydes, ligesom der bør gennemføres forbud mod bebyggelse og anbringelse af master og andre skæmmende indretninger, hvorhos støjende og erhvervsmæssig sejlads på søen ikke bør tillades.

Specielt vedrørende dambrug og de på Søhalegårds arealer beliggende bække, "Svinebæk" og "Dybdal bæk", har Foreningen ønsket følgende fredningsbestemmelser:

- A. Anlæggelsen af de ønskede dambrug bør kun tillades, dersom de kilder og bække, der fører vand til dambrugene, fredes, og der bør ikke gives tilladelse til anlæg af yderligere damme.
- B. Bækkenes naturlige løb må ikke ændres ved udretning, uddybning eller oprensning. Der må ikke placeres opstemninger i Søhale bæk og ikke etableres nye opstemninger i Dybdal bæk, udover de i projektet anførte. Der må ligeledes heller ikke foretages nogen form for indgreb i den kilde, der er beliggende ved Dybdalbækkens udløb af bakkerne, lige øst for dambrugets afdeling B. Der må ikke foretages kunstig afvanding af Svinebækkens dal og Dybdal oven for de projekterede damme; grøftning, dræning eller lignende må således ikke finde sted.

Yderligere vandindvinding må ikke finde sted, dog kan allerede eksisterende stød hævert-anlæg bevares. Ovenfor dammene må kilder og bække ikke forurennes. Ingen form for spildevand hverken fra husholdning eller landbrugsvirksomhed, må således tillædes disse vandløb, heller ikke vand fra eventuelle fremtidige afvandringsarbejder i nærheden. Grøften ved den øverste ende af Svinebækken må ikke oprensnes eller forlænges op efter Ligeledes af hensyn til forhindring af forurening af vandløbene må husdyrholdene ved disse fastholdes i det nuværende begrænsede omfang. Ved anlæggelse af nye veje i tilknytning til dambruget må disse placeres således, at de ikke medfører ændringer af vandløbene. Veje må således ikke føres gennem Svinebækkens dal. Yderligere tilplantning med nåletræer må ikke finde sted i de dalstrøg, hvori Svinebækken og Dybdalbækken løber, og ved førstnævnte ej heller på en stribe af fladen ovenfor og langs dalen. Biologer, som ønsker at studere bækkene, bør have adgang hertil, dog således at Naturfredningsrådets tilladelse forud skal indhentes.

På Naturfredningsrådets vegne har professor dr.phil. Berg under 10. januar 1958 afgivet en udførlig erklæring om faunaen i Rørbæk sø, Svinebækken og Dybdal bæk (bilag 14a). I erklæringen fremhæver professor Berg det ønskelige i at undgå enhver form for forurening af Rørbæk sø, som indeholder en bestand af sø-ørred (som ikke findes i ret mange danske søer), og som er den eneste danske sø, i hvilken der findes en stor og bestandig bestand af sneglen *Ancylus fluviatilis*, som frembyder meget stor videnskabelig interesse. Professor Berg anfører videre, at de nævnte bække, i hvilke vandets temperatur næsten er konstant 11 gr. celcius året igennem, frembyder et enestående og for visse dyrearter særlig gunstigt milieu, således at man i disse vandløb har kunnet iagttage visse for videnskaben interessante arter, bl.a. flere sjældne vårfluearter, hvorfor disse vandløb af naturvidenskabelige grunde bør fredes.

Efter at have besigtiget forholdene på stedet og efter at have drøftet sagen nærmere med Danmarks Naturfredningsforening og Naturfredningsrådet og de pågældende ejere, er Nævnet enedes om af såvel skønhedsmæssige som naturvidenskabelige grunde at gennemføre fredningen af de nedenfor nævnte arealer i overens-

stemmelse med følgende "generelle bestemmelser", idet dog eventuelle ændringer heri og tilføjelser hertil vil blive anført udfor de enkelte ejendomme:

Generelle bestemmelser

Vedrørende selve Rørbæk sø

§ 1.

- stk. 1. Indenfor de fredede områder må der ikke foretages foranstaltninger eller indgreb af nogen art, som kan ændre søens areal eller form.
- stk. 2. Søen må ikke forurenes, og der må således ikke tilføres søen spildevand af nogen art.
- stk. 3. Opførelse af bådebroer, springvipper, anløbsbroer eller andre anlæg i eller ved søen må ikke foretages uden forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt.
- stk. 4. Der må ikke foretages udlejning af både, og erhvervs-mæssig turistbefordring på søen må ikke finde sted. Søen må ikke besejles med motordrevne både.

Vedrørende de fredede arealer

§ 2.

Arealerne skal stedse henligge i deres nuværende tilstand, hvorfor navnlig følgende bestemmelser vil være at iagttage:

a.

Arealer, som nu er under opdyrkning, må fremdeles dyrkes. Såfremt dyrkningen opgives, må arealerne ikke beplantes med nåltræer, idet arealerne i så fald skal beplantes med løvfældende træer.

b.

På arealer, som henligger eller som delvis henligger som lyngarealer, som ikke-dyrkede eller ikke-beplantede arealer

- herunder krat og engarealer - må opdyrkning og beplantning ikke finde sted. Arealerne må ikke gødes, og der må ikke foretages indgreb af nogen art overfor plante- og dyrelivet, således at ej heller bekæmpelsesmidler mod ukrudt og insekter må bringes til anvendelse.

Høslet, lyngslagning og afgræsning må finde sted i samme omfang som hidtil.

Selvsåede nåletræer - bortset fra Ene - kan fjernes ved Fredningsnævnets foranstaltning.

§ 3.

Tilstedeværende nåletræsbeplantninger kan vedligeholdes og fornyes, men må ikke forøges.

§ 4.

Områder bevokset med løvtræer skal bevares som sådanne, således at der ved fornyelse skal benyttes løvfældende træer. Løvfældende træer og Ene må kun fældes som et led i en naturlig forstmæssig udtynding.

Selvsåede nåletræer - bortset fra Ene - kan fjernes ved Fredningsnævnets foranstaltning.

§ 5.

Der må ikke foretages indgreb af nogen art i de bestående landskabsformer. Gravning efter sten, sand, ler, ral, grus eller lignende må således ikke finde sted, ligesom der ej heller må foretages afgravninger, udjævninger og opfyldninger. Henkastning af affald må ikke finde sted.

På arealerne må der ikke indrettes parkerings- eller campingpladser; telte må ikke opslås, og beboelsesvogne må ikke henstilles på arealerne.

På arealerne må der ikke opføres bygninger, skure, boder, master eller andre skæmmende indretninger. De på arealerne værende bygninger må ikke ændres uden tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt.

Fremførelse af telefon- og kraftledninger må kun ske efter forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt.

Der må ikke anlægges nye veje eller stier på arealerne

uden tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt.

Naturvidenskabsmænd har, efter forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt, ret til i studieøjemed at færdes på de fredede arealer.

Vedrørende vandløb

§ 6.

- stk. 1. De på arealerne værende vandløb af enhver art - herunder bække, åer, kanaler og kildevæld - skal bevares i deres nuværende tilstand og forløb, således at de ikke må ændres ved udfyldning, uddybning, udretning eller opdæmning, og således at der ikke uden tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt må foretages oprensning.
- stk. 2. Uden tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt må der ikke foretages grøftning, dræning eller lignende foranstaltninger, herunder vandindvinding, og eksisterende vandindvindingsanlæg^{ikke}/udvides, og andragender om tilladelse hertil vil af Fredningsnævnet være at forelægge Naturfredningsrådet til udtalelse.
- stk. 3. Vandet må ikke anvendes til kunstig vanding.
- stk. 4. Vandløbene må ikke forurennes, således at ingen form for spildevand, hverken fra husholdning eller fra landbrugsvirksomheder, må ledes til vandløbene, til hvilke der ej heller må ledes vand fra afvandingen.

Vedrørende dambrug

- stk. 5. Anlæg af dambrug må ikke finde sted og de bestående dambrug må ikke ændres eller forøges i antal eller areal uden tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt.

Angående fredningen af de enkelte ejendomme bemærkes følgende:

Vedr. matr.nr. 5 Kovtrup by, Hammer sogn, og 6a, 6d, 6e, 6b og lg Hundshoved, Nørre Snede sogn ("Søhalegård")

Ejere: Fru Unse Heegaard og Ole Trock-Jansen v/lrs. A. Heegaard Gråbrødretorv 16, København K:

I forbindelse med rejsningen af fredningssagen på de ne ejendom blev der på et den 8. november 1957 afholdt møde givet ejerne tilladelse til at anlægge de på det tidspunkt allerede planlagte dambrug i overensstemmelse med de af Landvæsensnævnet for Tyrsting-Vrads herreder godkendte projekter, nemlig et dambrug ved Svinebækkens udløb, omfattende 14 damme (plan 4, afd. C), bilag 51, og et dambrug ved Dybdal bæk (plan 3, afd. A og B), bilag 52.

Under fredningssagens behandling har der været ført en del forhandlinger om dammene ved Dybdal bæk, idet det måtte forventes, at fredningssagen ville strække sig over et længere tidsrum, og idet der måtte tages hensyn til, at ejerne havde et berettiget krav på en hurtig afgørelse af spørgsmålet om en omlægning af dammene, hvilket ejeren ønskede, bl.a. af hensyn til rentabiliteten. Hertil kom, at ejerne havde forøget dambrugenes antal i afd. A væsentligt udover de i henhold til projektet godkendte, og der blev i den anledning ført en del forhandlinger med Danmarks Naturfredningsforening og Naturfredningsrådet, ligesom der blev afholdt et åstedsmøde den 10. oktober 1958 og endvidere et møde i København den 10. december 1958. Forinden afholdelsen af det sidstnævnte møde var der på grundlag af de forhandlinger, der fandt sted på det nævnte åstedsmøde, udarbejdet en ny plan for dambrugene i afd. B (plan 9).

I betragtning af, at ejerne havde anlagt flere damme i afd. A end oprindeligt tilladt, ville Danmarks Naturfredningsforening og Naturfredningsrådet kun godkende plan 9 på den betingelse, at ejerne samtidig frafaldt den ved sagens rejsning givne tilladelse til at anlægge 14 damme ved Svinebækken (afd. C). Da ejerne ikke ville indgå herpå, blev sagen afgjort af Nævnet, der i et den 13. februar 1959 afholdt møde traf den

beslutning, at de allerede anlagte damme i afd. A, bl. a. under hensyn til de store økonomiske interesser for ejerne, og da dambrugene ikke skønnedes at virke særlig skæmmende, blev godkendt, således at den rejste fredningssag blev ophævet i det omfang, de anlagte damme krævede det. Endvidere traf Nævnet i samme møde beslutning om, at ejerne fik tilladelse til at gennemføre plan 9 ved anlæggelsen af dammene i afd. B, idet denne plan indeholdt visse fredningsmæssige fordele med hensyn til dammenes placering, hvorved en væld-eng blev skånet, hvorhos man undgik en for nogle kildevæld uheldig tilbagerykning af et stemmeværk. Tilladelsen blev givet på betingelse af, at artetiske boringer ikke måtte iværksættes uden samtykke af Nævnet, og Nævnet, der iøvrigt var indforstået med, at jord til fyld blev taget fra en lyngbevokset brink i nærheden, tilkendegav overfor ejerne, at man ved ansættelsen af en eventuel erstatning for fredningen var sindet at medregne den fordyrelse, som gennemførelsen af den nu tilladte plan ville medføre i forhold til den tidligere plan, og det blev endelig anført i beslutningen, at den givne tilladelse ingen indflydelse havde på den allerede opnåede tilladelse til 14 damme ved Svinebækken.

Det bemærkes, at dambrugets afd. A og B er anlagt i overensstemmelse med den af Nævnet under 13/2 1959 givne tilladelse, hvorimod den ved Svinebækkens udløb projekterede afd. C (14 damme) endnu ikke er anlagt.

Under hensyn til de omhandlede arealers store naturskønhed er Nævnet enedes om, at skrænterne mod Rørbæk sø og de dalstrøg, gennem hvilke Svinebækken og Dybdal bæk løber, bør undergives status quo-fredning, som af Danmarks Naturfredningsforening og Naturfredningsrådet begæret, ligesom Nævnet finder, at der er knyttet så store naturvidenskabelige interesser til dyre- og plantelivet i Rørbæk sø, i Svinebækken og i Dybdal bæk, at der af hensyn hertil vil være at pålægge ejendommen sådanne fredningsbestemmelser, at disse interesser i videst muligt omfang tilgødeses. Da der imidlertid også må tillægges den store økonomiske værdi, som udnyttelsen af den gunstige beliggenhed for anlæg og drift af dambrug har for ejeren, betydning, finder Nævnet, at det ikke bør forbydes ejerne at anlægge de ved Svinebækkens udløb projekterede damme i overensstemmelse med den af

Landvæsensnævnet godkendte plan 4 (afd. C), ligesom Nævnet finder, at det ikke bør forbydes ejerne at bygge et klækkehus og at udvide antallet af damme på engdraget syd og vest for de alt anlagte afdelinger A og B, i hvilken forbindelse det særligt vedrørende klækkehuset bemærkes, at professor Berg i en skrivelse af 18/3 1960 bl.a. har udtalt: "..... at der næppe vil kunne indvendes noget vægtigt imod, at et klækkehus til dambrugets egen forsyning af æg og yngel anbringes på et passende sted indenfor det allerede i brugtagne ^{damareal} ved Dybdal Bæk". Nævnet finder derimod, at selve Svinebækken frembyder så stor videnskabelig værdi, at der ikke bør tillades anlæggelse af flere damme ved denne bæk end allerede tilladt. Nævnet finder det af samme grund påkrævet, at de 2 bækkers dyreliv beskyttes ved pålæg af fredningsbestemmelser som af Danmarks Naturfredningsforening foreslået.

Da den syd for dambrugets afdeling B ved Dybdal Bæk beliggende vældeng og det øst for dambrugets afdeling B beliggende kildevæld er af stor videnskabelig betydning, finder Nævnet, at disse bør undergives status quo-fredning.

Da der andetsteds er åbnet mulighed for offentligheden til at bese de naturskønne arealer omkring Rørbæk sø, og da offentlig adgang skønnes at ville være til uforholdsmæssig stor ulempe for ejerne, finder Nævnet endelig, at der ikke bør gives offentligheden adgang til de her omhandlede arealer.

Som følge af det anførte er Nævnet enige om, at ejendommen bør fredes således:

Fredningens omfang:

Vedrørende matr.nr. 5 Kovtrup by, Hammer sogn, og 6a Hundshoved, Nørre Snede sogn:

De dele af disse matr.nr.'e, som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne A-L-B-C-D-G-H-I-K-M-N-O-P-Q-R-S-T-U-Æ-Ø-B¹-A¹, fredes i overensstemmelse med §§ 2b, 3, 4 og 5 i de "generelle bestemmelser".

Den fredede del af matr.nr. 6a fredes endvidere i overensstemmelse med § 1 i de "generelle bestemmelser".

Endvidere pålægges der den fredede del af matr.nr.'ene følgende specielle fredningsbestemmelser:

A.

Dybdal Bæks naturlige løb må ikke ændres ved udfyldning, udretning og uddybning eller ved opdæmning. Oprensning må ikke finde sted uden efter forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt. Der må ikke etableres andre opstemninger i Dybdal Bæk end de i det godkendte damprojekt anførte uden forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet.

B.

Der må ikke foretages kunstig afvanding fra Dybdal Bæk ovenfor det tilladte dambrug, ej heller grøftning, dræning og lignende. Yderligere vandindvinding og artetiske boringer må ikke finde sted uden forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt, der, forinden dette spørgsmål afgøres, vil indhente en udtalelse fra Naturfredningsrådet.

C.

Der må ikke foretages nogen form for indgreb i den kilde, som er beliggende ved Dybdal Bæks udløb af bakkerne øst for dambrugets afdeling B, og som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne V-X-Y-Z.

Det påhviler ejeren af ejendommen at opsætte og vedligeholde en forsvarlig indhegning omkring denne kilde.

D.

Ovenfor dammene må kilder og bække ikke forurennes. Ingen form for spildevand, hverken fra husholdning, fra landbrug eller fra anden virksomhed må ledes til disse vandløb, ej heller vand fra eventuelle fremtidige afvandingsarbejder i nærheden.

E.

Ved anlæg af eventuelle nye veje og stier, herunder også veje i tilknytning til dambruget, skal disse veje og stier placeres således, at de ikke medfører ændringer i vandløbene.

F.

I det dalstrøg, igennem hvilken Dybdal Bæk løber, må der ikke plantes nåletræer, hvilket forbud omfatter såvel dalbunden som skrænterne på begge sider af denne. Selvsåede nåletræer kan fjernes ved Fredningsnævnets foranstaltning.

G.

Anlæg af nye damme og ændring af de allerede anlagte damme, må kun ske på engen syd og vest for det eksisterende dalbrugs afd. A og B.

Vedrørende matr.nr. 1g, 6b, 6d og 6e Hundshoved,

Nørre Snede sogn:

De dele af matr.nr.'ene 6d, 1g og 6b samt hele matr. nr. 6e, som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne A¹-B¹-C¹-D¹-E¹-F¹-G¹-H¹-I¹-L¹-M¹-N¹-O¹-P¹-Q¹-R¹-S¹-T¹-E-F-U¹-V¹-A¹, fredes i overensstemmelse med §§ 2 b, 4 og 5 i foranstående "generelle bestemmelser", idet dog kun 2' stk. i § 4 skal være gældende for den fredede del af matr. nr. 1 g. Endvidere fredes de nævnte dele af matr.nr. 6 b og 6 e i overensstemmelse med § 1 i de "generelle bestemmelser".

Endelig pålægges der de fredede dele af matr.nr. 1 g, 6 d, 6 b og hele matr.nr. 6 e følgende specielle fredningsbestemmelser:

A.

Svinebækkens naturlige løb må ikke ændres ved udfyldning, opdæmning, udretning eller uddybning. Oprensning må ikke finde sted uden forud indhentet samtykke fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt.

Der må ikke placeres opstemninger i Svinebækken uden forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet.

B.

Der må ikke foretages kunstig afvanding fra Svinebækken ovenfor de tilladte damme, ej heller grøftning, dræning eller lignende. Yderligere vandindvinding, bortset fra de allerede eksisterende stødhævertanlæg, må ikke finde sted uden efter

forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt, der forinden spørgsmålet afgøres, vil indhente en udtalelse fra Naturfredningsrådet.

C.

Ovenfor dammene må kilder og bække ikke forurennes. Ingen form for spildevand, hverken fra husholdning, fra landbrug eller fra anden virksomhed, må ledes til disse vandløb, heller vand fra eventuelle fremtidige afvandingsarbejder i nærheden.

Grøften ved den øverste del af Svinebækken må hverken oprensnes eller forlænges op efter.

D.

Ved anlæg af eventuelle nye veje og stier, herunder også veje i tilknytning til dammene, skal disse veje og stier placeres således, at de ikke medfører ændringer i vandløbene. Der må ikke føres veje gennem Svinebækkens dal.

E.

I det på kortet med bogstaverne V¹- E¹- F¹- G¹- H¹- I¹- L¹- M¹- N¹- O¹- P¹- Q¹- R¹- U¹- afmærkede areal må der ikke plantes nåletræer. Selvsæede nåletræer kan fjernes ved Fredningsnævnets foranstaltning.

F.

Anlæg af damme udover de ved Fredningsnævnets beslutning af 13/2 1959 tilladte 14 damme (plan 4) må ikke finde sted, og anlæg af disse damme skal ske i fuldstændig overensstemmelse med den godkendte plan 4.

Vedrørende hele ejendommen, såvel matr.nr. 5 Kovtrup by, Hammer sogn, og 6 a Hundshoved, Nørre Snede sogn, som matr. nr. 1 g, 6 b, 6 d og 6 e Hundshoved, Nørre Snede sogn, gælder følgende fælles fredningsbestemmelser:

I.

Fjerne må opføres et klækkehus, idet opførelsen heraf

dog ikke må påbegyndes, forinden godkendelse af husets udseende og beliggenhed er indhentet fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt.

II.

Der tillægges ikke offentligheden adgang til de fredede arealer.

III.

Det er ejerne tilladt at lade får, kreaturer og heste afgræsse de fredede arealer, bortset fra det indhegnede areal omkring kildevældet.

IV.

Uanset bestemmelsen i § 5, stk. 3, i de "generelle bestemmelser" tillades det ejerne at opføre indtil 3 sommerhuse på de fredede arealer, idet husenes beliggenhed, udseende, forsyning med vand og kraft samt kloakeringsforhold skal godkendes af Fredningsnævnet for Skanderborg amt, forinden opførelsen begyndes.

Vedrørende erstatningen:

Under fredningssagens behandling er lrs. Heegaard som repræsentant for ejerne blevet gjort bekendt med, at Naturfredningsrådet og Danmarks Naturfredningsforening har ønsket fredningen gennemført således, at der pålægges de arealer, som fandtes indtegnet på et ham udleveret kort, og som i store træk udgør skrantterne mod Rørbæk sø, arealerne omkring Svinebæk og Dybdal Bæk samt engdragene sydvest for Dybdal Bæk, en status quo fredning, og at der endvidere pålægges ejendommen sådanne fredningsbestemmelser, som kan tjene til sikring af de nævnte vandløb som omtalt i indledningen, ligesom de nævnte institutioner endelig har ønsket forbud imod, at der opføres et klækkehus ved Svinebæk og mod udvidelse af det alt tilladte dambrug.

Lrs. Heegaard har ved skrivelse af 15/2 1960 (bilag nr. 40, 41 og 42) opgjort ejernes erstatningskrav således:

1) Såfremt fredningen gennemføres på den måde, at ejerne bliver forhindret i at anlægge flere damme end de nu anlagte,

vil dette medføre, at anlæg af 40 damme, som vil kunne anlægges dels på engen i nærheden af de nuværende damme, dels ved Svinebækkens udløb, må opgives. Erstatningen ansættes til et nettotab på 1.000,- kr. om året pr. dam eller 40.000,- kr. om året, kapitaliseret med 20 til ialt 800.000,- kr.

2) Erstatning for at indhegne kildevældet i skranten ^{og angivet} de alt anlagte damme, hvilket kildevæld på kortet er indtegnet med bogstaverne V-X-Y-Z, og for forpligtelse til at vedligeholde denne indhegning: 2.000,- kr.

3) Lrs. Heegaard har på ejernes vegne andraget om tilladelse til at opføre et klækkehus og har i denne forbindelse udtalt, at ejerne ikke på forhånd kan binde sig til nogen bestemt beliggenhed af dette hus, idet det afgørende i så henseende må være, hvad der viser sig mest praktisk. Lrs. Heegaard har videre anført, at et sådant klækkehus er et nødvendigt/^{og naturligt} led i en rationel dambrugsdrift, og at anlæg af et sådant hus ikke vil medføre nogen yderligere forurening af vandet, i hvert fald kun en minimal forurening.

4) Erstatning for merudgifter ved, at det oprindeligt planlagte og tilladte dambrugs afdeling B - som foran nævnt efter ønske af Fredningsnævnet - blev flyttet til den nuværende beliggenhed: 6.700,- kr., med renter 7 1/2% p.a. (alm. bankrente) at regne fra 16/6 1959, hvilken dag ejeren har udlagt beløbet.

Beløbet opgøres iøvrigt således:

Udgifter vedr. plan 8:

a) jordarbejde	13.700,00 kr.
b) hovedstemmeverk, udløbs- bygværk, overløbsbygværk	4.850,00 -
c) 4 stemmeverker i kanaler à 980 kr.	<u>3.920,00 -</u>
	<u>22.470,00 kr.</u>

Udgifter vedr. plan 9:

a) jordarbejde	23.000,00 kr.
b) hovedstemmeverk, udløbs- bygværk og overløbsbygværk	<u>4.850,00 -</u>
	<u>27.850,00 kr.</u>

Da de ejendommen ved nærværende kendelse pålagte fredningsbestemmelser vedrørende vandløbets tilstand imidlertid vil medføre ret vidtgående indgreb i ejernes dispositionsret over de fredede arealer, findes der i den anledning at burde tilkendes ejerne en erstatning, som skønsmæssigt ansættes til 18.000,- kr.

ad 2: Da den af ejerne nedlagte påstand om erstatning 2.000 kr. for indhegning af kildevældet øst for dambrugets afd. B og for vedligeholdelse af denne indhegning skønnes rimelig, vil der være at tillægge ejerne den påståede erstatning.

ad 3: Da det tillades ejerne at anlægge et klækkehus, vil der ikke være at tilkende erstatning for forbud herimod.

ad 4: Da den af ejerne nedlagte påstand om erstatning for hafte merudgifter ved projektering og anlæg af dambrugets afd. B skønnes rimelig, vil denne påstand være at tage til følge, således at der i den anledning vil være at tilkende ejerne en erstatning på 6.700,- kr. + renter 7 1/2% p.a. fra den 16/6 1959.

ad 5: Da der som ovenfor anført ikke gives offentligheden adgang til de fredede arealer, har Nævnet efterkommet ejernes betingelse for frafald af erstatning for den gennemførte arealfredning, og der vil følgelig ikke være at tilkende ejerne erstatning herfor. Dersom der imidlertid ved en senere frednings-sag måtte blive givet offentligheden adgang til arealerne, er ejerne berettiget til at få genoptaget spørgsmålet om erstatning for den arealfredning, for hvilken der ved nærværende kendelse ikke ydes erstatning.

Den ejerne for nærværende fredning tilkendte erstatning udgør herefter ialt 26.700,- kr. + renter 7 1/2% p.a. fra den 16/6 1959 af 6.700,- kr.

ad matr.nr. 1 c Nørre Groestgårde, Tjstrup sogn:

Ejere: læge Arnold Madsen, Helsingør, og direktør Anton Petersen.
Rønne Allé 58, Silkeborg

Under hensyn til at den sydligste del af dette matr. nr. udgør et meget smukt hedearcal, som bl.a. frembyder et særligt skønt syn set fra den modsatte side af søen, ikke mindst fra matr.nr. 1 i Rørbækgård, hvortil der under fredningssagen er skaffet offentlig adgang, finder Nævnet, at en status quo-fredning bør gennemføres for så vidt angår den del af arealet, som er synlig fra den modsatte side af søen, medens det bagvedliggende areal alene bør fredes i overensstemmelse med § 5 i de "generelle bestemmelser".

Nævnet har forhandlet med ejerne om fredningens gennemførelse, og disse er indgået på, at den del af ejendommen, som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne A-B-C-D-E-F, underkastes følgende fredning (jvf. bilag 44):

Aralet A-B-E-F fredes i overensstemmelse med §§ 1, 2 b, 4, 5 og 6 i vedhæftede "generelle bestemmelser".

Aralet B-C-D-E fredes/^{alene} i overensstemmelse med § 5 i vedhæftede "generelle bestemmelser".

For ovenstående fredning har ejerne givet afkald på erstatning på betingelse af, at der uanset bestemmelsen i naturfredningslovens § 25 gives dem tilladelse til at opføre 2 sommerhuse på den nordligste halvdel af arealet A-B-C-D-E-F, idet disse sommerhuses beliggenhed og udseende, dog forinden opførelsen påbegyndes, skal godkendes af Fredningsnævnet for Skanderborg amt, og på betingelse af, at det tillades at fremføre telefon- og elektricitetsledninger til husene i det omfang, dette er nødvendigt, at det tillades at anlægge de nødvendige veje og stier til husene, samt endelig at det tillades at indvinde vand til husholdningsbrug overalt på hele det fredede område.

Da Nævnet finder, at opførelsen af 2 sommerhuse på den nordligste halvdel af det fredede område ikke kan virke skæmmende, hvorved navnlig bemærkes, at husenes beliggenhed og udseende skal godkendes af Nævnet forinden opførelsen, giver Nævnet den ønskede tilladelse og accepterer samtidig den af ejerne tilbudte vederlagsfri fredning.

Fredningens omfang: Nørre

Matr.nr. 1 c/Groestgårde, Ejstrup sogn, fredes her-
efter således:

Det på kortet angivne areal A-B-E-F fredes i overens-
stemmelse med §§ 1, 2 b, 4, 5 og 6 i de "generelle bestemmel-
ser", og det på kortet angivne areal B-C-D-E fredes i overens-
stemmelse med § 5 i de "generelle bestemmelser".

Erstatningens størrelse:

Ingen; men tilladelse til opførelse af 2 sommerhuse
som foran nævnt.

ad matr.nr. 1 a Nørre Groestgårde, Djstrup sogn:

Ejer: godsejer, fru Jozzi Hansen, Stensgård, Fyn.

Under de med ejerinden førte forhandlinger har fred-
ningsnævnet gjort ejerinden bekendt med, at fredningen ønskes
gennemført således, at der på ejendommen foretages en status
quo-fredning af skrænterne langs søen i hele ejendommens ud-
strækning og af den sydligste del af slugten, hvilket areal på
det vedhæftede kort mod nord og vest er begrænset af en linie
med bogstaverne Z-Y-X-V-A-B-C-D-E-F-G-H-I-K-L-M-N-O-P-Q-R-S,
og at dette areal fredes i overensstemmelse med §§ 1, 2 a og b,
3, 4, 5 og 6, stk. 1-4 incl. Endvidere fredes ejendommen såle-
des, at der bliver forbud mod bebyggelse m.m., jfr. indholdet
i § 5 i de "generelle bestemmelser", på nedennævnte arealer:

- a) Et areal øst for slugten, betegnet med bogstaverne I-K-L-M-
N-O-P-Q-R-S-T-U-V, idet bemærkes, at linien T-U følger det
fra ejendommens østskel gående spor.
- b) Et areal vest for slugten, hvilket areal ikke er indtegnet
på kortet, men hvis østlige og sydlige grænse dannes af li-
nien Z-Y-X-V-A-B-C-D-E-F-G-H, og hvis vestlige og nordlige
grænse forløber 30 m vest og nord for og parallelt med denne
linie.

Ejerinden har (jvf. bilag 34) erklæret sig indforstå-
et med, at hun som ejer af matr.nr. 1 a Nørre Groestgårde under-
kaster sig fredningen i overensstemmelse med Nævnets forslag,

og har i den forbindelse udtalt, at hun ikke kræver erstatning for fredningens gennemførelse, såfremt det ikke forbydes at anlægge fiskedamme udfor slugten.

Fredningens omfang:

Nævnet er enedes om, at fredningen på denne ejendom gennemføres således, som det - som foran anført - er tilbudt af ejerinden.

Erstatningens størrelse:

Da det som ovenfor nævnt ikke forbydes ejeren at anlægge fiskedamme, har Nævnet efterkommet ejerens betingelse om frafald af erstatning for den gennemførte arealfredning, og det vil følgelig ikke være at tilkende ejeren erstatning herfor. Dersom det imidlertid ved en senere fredningssag måtte blive forbudt at anlægge fiskedamme på de her omhandlede arealer, er ejeren berettiget til at få genoptaget spørgsmålet om erstatning for den arealfredning, for hvilken der ved nærværende kendelse ikke ydes erstatning.

Ad matr.nr. 1 v, 1 a og 1 c Rørbæk Hovedgård, Vester sogn,
(Rørbækgård).

Ejer: Proprietær Henning Ørnsholt Jensen.

I skrivelse af 3/9 1957 (bilag 2), hvori Danmarks Naturfredningsforening begærede optaget fredningssag vedrørende arealerne omkring Rørbæk sø, er det som foran nævnt anført, at den skønne bakkekuppel mellem Lillesø og Rørbæk sø, kaldet "Fårebanken" (beliggende på matr.nr. 1 v) bør fredes mod bl.a. beplantning, opdyrkning og bebyggelse, og at de meget smukke bevoksninger på Kælderbanken (ligelædes på matr.nr. 1 v) og på Vandø (som udgør en del af matr.nr. 1 c) bør bevares, og endelig at det syd for matr.nr. 1 v beliggende engareal bør fredes som eng, således at bl.a. anlæg af dambrug undgås.

Den 27. maj 1959 blev fredningen af Rørbækgårds arealer drøftet med ejeren, og der var mødt repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforening og Naturfredningsrådet. Under forhandlingerne var Naturfredningsforeningen indforstået med, at

den rejste fredningssag for så vidt angår matr.nr. 1 c Rørbæk, bortset fra Vandø, frafaldes, ligesom den foreslåede fredning af den øverste del af slugten op imod matr.nr. 1 i Risagergård ej heller ønskes gennemført. Under mødet udtalte professor Bøcher på Naturfredningsforeningens vegne, at fredningen af en arealet burde være en status quo-fredning. I tilslutning hertil udtalte magister Kaiser på Naturfredningsrådets vegne, at afløb fra eventuelle dambrug på engarealet ville medføre, at visse næringsstoffer ville blive ført ud i søen, og at forøgelsen af disse næringsstoffer i vandet ville ændre såvel floraen som faunaen i søen. Det blev endvidere af Foreningen anført, at det areal af matr.nr. 1 a,^{der} som grænser op imod søen og mod vest til matr.nr. 1 y, og hvorpå/ligger en gammel borgruin, bør fredes mod enhver forandring af tilstanden, både af historiske og naturskønhedsmæssige grunde.

På mødet oplyste ejeren, at Fårebanken indtil 1953 havde været lyngklædt, men at han senere havde henvendt sig til Hedeselskabet med henblik på beplantning af arealet. Efter forslaget fra Hedeselskabet har han ladet jorden kultivere med beplantning for øje, og arealet har i de sidste år været anvendt til græsning for kreaturer. Efter at arealet er blevet dybdepløjet, gødet og merglet, er det nu modent til beplantning.

Professor Bøcher har hertil anført, at selvom der på Fårebanken er blevet foretaget visse arbejder med hensyn til beplantning, burde denne bank og iøvrigt hele matr.nr. 1 y af naturskønhedsmæssige, geologiske og botaniske grunde fuldstændigt fredes, herunder også det gyvel- og enebevoksede areal på 1 y. Professor Bøcher har endvidere udtalt, at fredningen af egekrattet på samme matr.nr. bør omfatte forbud mod enhver form for fældning af træer uden forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet, idet vegetationens nuværende karakter og sammensætning skal søges opretholdt. Naturfredningsforeningen havde intet imod at der blev givet tilladelse til at hente sand og grus i de allerede eksisterende 2 grusgrave i det omfang, det måtte være nødvendigt til at opretholde de nærliggende dæmninger og den nærliggende vej, men at grusgravning ikke måtte udnyttes erhvervsmæssigt.

Der er ikke af Naturfredningsforeningen fremsat ønske om adgang for offentligheden til de fredede arealer.

Nævnet har drøftet spørgsmålet om fredning af engarealet på matr.nr. 1 a, herunder forbud mod fiskedamme, for hvilken fredning der iøvrigt er påstået en erstatning på 20.000,- kr. Der var enighed om at undlade fredning af denne eng bortset fra et mindre areal i den østlige ende, idet engen ligger så langt tilbage i terrænet, at den skønhedsmæssigt ikke er af afgørende betydning for fredningen, hvortil kommer, at det må antages, at en del af de damme, som eventuelt vil blive anlagt, for størstedelen vil få afløb til Lillesø, der ikke er med under fredningen.

Nævnet er enig i, at fredningen af ejendommen herefter bør gennemføres således:

Fredningens omfang:

ad matr.nr. 1 a:

Den østlige del af engarealet og den nordøstligste del af matr.nr. 1 a, hvorpå kælderruinen er beliggende, betegnet med bogstaverne A-B-C-D-E-F-K-G-H, fredes i overensstemmelse med §§ 1, 2 b, 5 og 6, stk. 1-6 inkl., i de "generelle bestemmelser". Ejeren har dog ret til at tillade spejdere og medlemmer af lignende organisationer at slå lejr på den del af det fredede areal, som ligger syd for Kælderbanken.

ad matr.nr. 1 y:

- 1) Den del af 1 y, som er bevokset med egekrat, således som det er angivet på kortet, fredes i overensstemmelse med §§ 1, 4, 5 og 6 i de "generelle bestemmelser", og således at der er forbud mod enhver form for fældning af træer, bortset fra selvsåede nåletræer, uden forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet, idet vegetationens nuværende karakter og sammensætning skal opretholdes.
- 2) Den resterende del af 1 y fredes i overensstemmelse med §§ 1, 5 og 6 i de "generelle bestemmelser". Det på kortet med bogstaverne L-M-N-O betegnede område (Fårebenken og dens nærmeste omgivelser) må ikke opdyrkes eller tilplantes. Arealet må ikke gødes, og der må ikke foretages indgreb af nogen art

overfor plante- og dyrelivet, således at ejheller bekæmpelsesmidler mod ukrudt og insekter må bringes til anvendelse. Høslæt lyngslagning og afgræsning må finde sted i samme omfang som hid til. Selvsåede træer - bortset fra ene - kan fjernes ved Fredningsnævnets foranstaltning. Den øvrige del af matr.nr. 1 v (bortset fra området, der er bevokset med egekrat) må opdyrkes, men ikke beplantes.

Uanset denne fredning skal ejeren have ret til i de allerede eksisterende 2 grusgrave at hente sand og grus i det omfang, det er nødvendigt til opretholdelse af de nærliggende dæmninger og den nærliggende vej.

ad matr.nr. 1 c:

Den del af matr.nr. 1 c, som udgør en ø, kaldet Vandø fredes i overensstemmelse med §§ 1, 2 b, 3, 4, 5 og 6 i de "generelle bestemmelser".

Erstatningens størrelse:

Ejeren har vedrørende fredning af "Vandø" opgjort sit erstatningskrav til 10.000,- kr., bl.a. under hensyn til, at de kunne foretages en bebyggelse på denne ø. Fredningsnævnet har besigtiget øen, der ikke har nogen værdi i dyrkningsmæssig henseende. Efter anmodning fra Nævnet har landinspektør Abildtrup foretaget en opmåling og derved konstateret, at øen ligger inder for 300 meter-grænsen fra skov, således at en eventuel bebyggelse vil kræve dispensation i henhold til naturfredningslovens § 25.

Nævnet finder herefter ikke anledning til at fastsætte nogen større erstatning for fredningen af denne ø, men finder dog, at der bør tillægges ejeren en erstatning for ulempe på 500 kr.

Under anbringende af, at den omstændighed, at der er givet offentligheden adgang til det op til hans ejendom grænsende matr.nr. 1 i Rørbæk Hovedgård, har medført og i fremtiden vil medføre ødelæggelser af hegnet, har ejeren påstået sig tilkendt en passende erstatning til istandsættelse og vedligeholdelse af dette.

Da de skete og fremtidige beskadigelser af hegnet

imidlertid er indirekte følger af den på naboejendommen gennemførte fredning, finder Nævnet ikke, at der er hjemmel til at efterkomme ejerens påstand, og der vil derfor ikke være at tilkende ham erstatning for hegnet.

Vedrørende erstatning for fredning af engarealet er der som nævnt påstået 20.000 kr. Nævnet finder, at der kun kan blive tale om en mindre erstatning for denne fredning, idet fredningen kun gennemføres på en mindre del af arealet, nemlig kun det med bogstaverne B-C-D-E-F-K-G-B betegnede. Erstatningen kan passende ansættes til 2.000,- kr.

I anledning af fredning af arealet omkring ruinen - betegnet med bogstaverne A-B-G-H - har ejeren påstået sig tilkendt en erstatning, stor 5.000,- kr. og har til støtte herfor anført, at denne plads er velegnet som campingplads. Under hensyn til, at den eksisterende ruin er et oldtidsminde, som er beskyttet i henhold til naturfredningsloven, således at det er begrænset, hvor meget campingplads der kan blive, findes en erstatning på 500,- kr. vedrørende dette areal at være passende.

Der har været ført vidtgående forhandlinger om erstatningskravet vedrørende fredning af matr.nr. 1 v, og Nævnet har antaget skovrider Schoubye som førstlig sagkyndig til behandling af denne erstatning. Arealet andrager ca. 10 ha. På et møde den 25/4 1960, hvor ejeren var til stede, og hvor endvidere skovrider Schoubye var mødt, blev erstatningskravet (jvf. bilag 28) påny drøftet. Ejeren opgjorde nu erstatningskravet under henvisning til følgende beregninger. Han oplyste, at han som før nævnt agtede at benytte de ca. 10 ha. på den måde, at han, forinden han begyndte på den med statstilskud påtænkte beplantning, ville foretage en beplantning af juletræer på de 5 ha., som måtte være bedst egnet hertil, og at han samtidig med den endelige beplantning ville indplante ca. 2.000 rødgran pr. ha. Ejeren mente, at hele arealet efter den endelige beplantning ville kunne give et nettoudbytte på 2.500,- kr. om året, som kapitaliseret med 5% ville svare til en kapital på 50.000,- kr., og at han for om 30 år at have en kapital på 50.000,- kr. i dag skulle indsætt

	11.570,00 kr.
til 5% p.a. forrentning, men at der dog deri måtte fragå hans udgifter til beplantning, nemlig	<u>6.000,00 "</u>
således at der til rest vil fremkomme	5.570,00 kr.

Indtægterne ved juletræskulturen
har han opgjort således:

Plantning af 8.000 rødgran	1.300,00 kr.	
Salg af 4000 juletræer om 5-10 år à 2 kr. = 8.000,- kr, som tilbageført til plant- ningstidspunktet med 5% rente giver	<u>5.000,00 "</u>	
overskud pr. ha.	3.700,00 kr.	
eller ialt på 5 ha.		18.500,00 "
De udplantede 2.000 rødgraner pr. ha. på 5 ha. (den endeli- ge kultur) koster i anskaf- felse og beplantning ca. 1.500 kr., medens udbyttet ved salg til sin tid af 10.000 juletræ- er skønsmessigt kan indbringe 20.000,- kr., som tilbage- ført til nu bliver ca.	10.000,00 kr.	
+ kulturudgifter	<u>1.500,00 "</u>	8.500,00 "
	<u>ialt</u>	<u>32.570,00 kr.</u>

Hertil kommer de udgifter, som muligvis vil blive
ham afkrævet for oprettelse og udslettelse af den nu tinglys-
te fredsskovdeklaration, herunder opmålings- og udstyknings-
udgifter.

Under hensyn til, at den påståede erstatning på
32.570,- kr. er nøje begrundet ved opstilling af beregninger
som Nævnets forstlige sagkyndige ikke har haft væsentligt at
indvende imod, finder Nævnet, at denne beregning bør lægges
til grund ved erstatningsfastsættelsen. Den gennemførte fred-
ning er imidlertid ikke til hinder for, at den største del af
matr.nr. 1 y udnyttes til græsning. Nævnet finder - uanset o, o-
rens bestridelse heraf - at denne driftsmæssige udnyttelse af
arealet repræsenterer en vis værdi, som skønsmessigt kan an-
sættes til 5.000,- kr., som fradrages de foran nævnte 32.570,-
kr., til rest 27.570,- kr. Da der som ovenfor nævnt er tillagt

ejeren erstatning på 2.000,- kr. for fredningen af den østlige del af engarealet, 500,- kr. for fredningen af arealet omkring ruinen, og 500,- kr. for Vardø, bliver den samlede erstatning for hele den gennemførte fredning herefter ialt 30.570,- kr.

Vedrørende matr.nr. 1 f Risagergård, Vester sogn,
og 1 h, 1 i og 1 k Rørbaek Hovedgård, Vester sogn.
Ejer: Gårdejer Aage Laursen.

Under de mellem ejeren og Fredningsnævnet i sagens anledning førte forhandlinger har ejeren i et den 8/6 1959 afholdt møde fremsat et tilbud, hvorefter han vil lade sin ejendom pålægge bestemmelser med forbud mod anlæg af fiskedamme, dog med undtagelse af den østlige del af matr.nr. 1 h, strækkende sig fra skellet mod matr.nr. 1 a Risagergård ca. 100 m mod vest, og endvidere bestemmelser om opretholdelse af den nuværende tilstand i det hele taget, således at den eksisterende vegetation på skrænterne bibeholdes, idet der dog må foretages almindelig forstmæssig udtynding, og således at der hverken på engen ved søen eller på skrænterne eller i slugten må plantes nåletræer, bortset fra Enc, og således at der på dette areal og iøvrigt i en bremme på 50 m fra skræntens øverste kant ind over land ikke må opføres bygninger, skure, mæster eller andre skæmmende indretninger, ligesom der ej heller må foretages afgravninger, opfyldning, planering eller andre ændringer i landskabsformerne, og således at kildevældenes naturlige tilstand ikke må ændres.

Ejeren har nedlagt påstand om 2.000,- kr. i erstatning for den ovennævnte fredning, og han har - under forudsætning af, at denne erstatning tilkendes ham, og af, at der yderligere tillægges ham 3.000,- kr. i erstatning herfor - tilbudt at give offentligheden ret til gående og kørende færdsel ad en øst for granplantagen på matr.nr. 1 i i retningen nord-syd gående markvej samt ret til parkering på arealet mellem plantagen og vejen, og til at den nordligste del af vejen, som udvider sig til en plads, må benyttes som vendeplads, men ikke til parkering eller camping. Endvidere har ejeren tiltrådt,

at en bræmme på ca. 5 meters bredde, som strækker sig langs med skråningens overkant fra vendepladsen i vestlig retning til den lille høj umiddelbart øst for matr.nr. 1 c Rørbækgård, må benyttes af offentligheden til gående færdsel og til ophold, men ikke til camping. Hvorhos offentligheden får ret til færdsel ad den stier, som fra vendepladsen fører mod øst langs skråningens overkant hen til den i retningen nord-syd gående adgangsvvej til matr.nr. 1 g Rørbækgård, på hvilken sidstnævnte adgangsvvej offentligheden har ret til gående færdsel.

Ejeren har vedrørende de sidstnævnte bestemmelser underskrevet en deklaration af 19.6.1959 med vedhæftet kort (bilag 33), som Fredningsnævnet har ladet tinglyse på ejendommen.

Fredningsnævnet har endvidere været rejst på det østlige hjørne af matr.nr. 1 h Rørbækgård, som udgør en del af slugten, og er led af denne slugts vestlige skråning, hvilket areal på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne S-T-V-Q-. Da dette areal er beliggende så langt fra søen, at dets fredning ikke skønnes påkrævet af naturskønhedsmæssige grunde, og da arealet ellers ikke skønnes fredningsværdigt, er Nævnet endes ikke at efterkomme begeringen om fredning af dette areal.

Fredningens omfang:

Nævnet er endes om at modtage tilbudet, hvorefter ejendomme matr.nr. 1 g Risagergård, 1 h og dele af 1 i Rørbæk Hovedgård, Vesten som, fredes således:

- 1) Matr.nr. 1 g Risagergård fredes i overensstemmelse med §§ 2, 3 og 4 af de "generelle bestemmelser".
- 2) Matr.nr. 1 i Rørbæk Hovedgård fredes i overensstemmelse med §§ 2, 3, 4 og 5 i de "generelle bestemmelser". Endvidere gælder i den forbindelse, at det er tilladt at anlægge fiskedamme på et areal, som strækker sig fra skallet mod matr.nr. 1 g Risagergård ca. 100 m i vestlig retning, hvilket areals vestgrænse i terrænet er markeret ved cementpæle, og arealet er på vedhæftede kort betegnet med bogstaverne P-G-H-F.

3) Af matr.nr. 1 i Rørbæk Hovedgård fredes:

- A) den østlige del udgørende en del af slugtens vestlige skråning, betegnet med bogstaverne F-E-I-R, og
- B) den nordligste del i hele matr.nr.'s udstrækning, strækkende sig fra skellet mod matr.nr. 1 t sst. i øst til skellet mod matr.nr. 1 c mod vest; arealet er mod nord begrænset af matr.nr. 1 h sst., og det strækker sig mod syd til en linie, som forløber 50 m syd for og parallel med skråningens kant. Arealet er på vedhæftede kort betegnet med bogstaverne B-A-C-D-K-P-B, i overensstemmelse med §§ 2 a og b, 3, 4, 5 og 6, stk. 1-4 incl., i de "generelle bestemmelser".

Endvidere pålægges der matr.nr. 1 i Rørbæk Hovedgård den servitutbestemmelse om offentlig adgang, som er tilbudt af ejeren som ovenfor beskrevet.

Erstatningens størrelse:

Da Nævnet finder, at de af ejeren forlangte erstatninger er rimelige, har Nævnet bestemt, at den erstatning, der bør tilkendes ejeren, bliver som af ham begært, nemlig for selve fredningen 2.000,- kr. og for den tilladte færdsel m.v. 3.000,- kr., eller ialt 5.000,- kr.

Vedrørende matr.nr. 1 a Risagergård, Vester sogn, og

1 t Rørbæk Hovedgård, Vester sogn.

Ejer: Fiskeriejer Knud Christensen, Vester.

Fredningsnævnet har gjort ejeren bekendt med den påtænkte frednings nærmere indhold og omfang, herunder navnlig at fredningen tilstræber at opretholde den nuværende tilstand, og at der ønskes forbud mod camping, beplantning med nåletræer bortset fra Ene og Lærketræer, forbud mod fældning af træer udover nødvendig forstmæssig udtynding, forbud mod gravning af grus udover til eget formål, forbud mod bebyggelse, opførelse af skæmmende indretninger m.m., forbud mod ændring i kildernes naturlige tilstand, samt endelig forbud mod udvidelse af det bestående dambrug.

Ejeren har udtalt, at han, såfremt fredningen vil medføre, at han afskæres fra at anlægge flere fiskedamme - i hvilken forbindelse han har anført, at han har påtænkt at "spundse", d.v.s. at bygge damme ud i søen - ønsker sig tilkendt en erstatning herfor på 25.000,- kr., uden at han dog nærmere har gjort rede for, hvorledes han opgør erstatningen. Det bemærkes, at han i foråret 1960 ønskede at indkøbe telefonpæle til brug for oprettelse af ca. 15 damme i søen over en strækning på ca. 250 meter langs med søbredden. Nævnet har på et møde den 25. marts 1960 nægtet at give tilladelse til anlæg af flere fiskedamme ved spundsning.

For en status quo-fredning af hans sydlige areal, herunder fredning af kildevældene med forbud mod ændring i disses tilstand udover, hvad fiskedammene kræver, har han påstået sig tilkendt en erstatning på 5.000,- kr.

Fredningens omfang:

Nævnet er enedes om at frede ejendommen matr.nr. 1 a Risagergård således, at der ikke må anlægges flere fiskedamme end de allerede eksisterende, herunder ej heller fiskedamme ud i søen, dels af hensyn til forureningen i søen, dels fordi søens konturer vil blive ændret, hvortil i særdeleshed kommer, at de pæle, som i givet fald skulle anvendes til spundsningen, ville rage ca. 1 m op over vandoverfladen, hvilket ville virke i høj grad skæmmende.

Endvidere fredes arealet i overensstemmelse med §§ 1, 2 b, 3, 4, 5 og 6, stk. 1-4 incl., i de "generelle bestemmelser idet det dog tillades ejeren at grave grus til eget forbrug i den bestående grusgrav.

Den del af matr.nr. 1 t Rørbæk Hovedgård, som er skovbevokset, og som på kortet er betegnet med A-B-C-D-E-F, fredes i overensstemmelse med §§ 3, 4, 5 og 6 i de "generelle bestemmelser".

Erstatningens størrelse:

Da ejeren i henhold til vandløbslovgivningen ikke uden særlig tilladelse fra/^{en}vandløbsret er berettiget til at foretage anlæg af fiskedamme i søen, og da ejeren ikke har dokumenteret, at han har opnået en sådan tilladelse, findes der ik-

ke ved nærværende kendelse at kunne tilkendes ham nogen erstatning i anledning af, at det ved ^{generel} fredningen forbydes ham at anlægge damme i søen. Såfremt ejeren/måtte ønske at anlægge flere damme og dertil erholder den fornødne tilladelse af vandløbsretten, vil spørgsmålet om fortsat forbud mod yderligere damme og om eventuelt erstatning herfor være at genoptage.

Hvad angår den af ejeren iøvrigt nedlagte erstatningspåstand finder Nævnet, at denne er urimelig stor, idet arealet, som ikke er ret stort, er skovbevokset og ikke under opdyrkning. Nævnet finder en erstatning på 1.000.- kr. passende, idet der kun kan blive tale om en erstatning for ulempe.

Der vil herefter være at tillægge ejeren en erstatning på 1.000,- kr.

Vedrørende matr.nr. 1 n Rørbæk Hovedgård, Vester sogn.

Ejer: Ludvig Kommerau.

Ejeren har udtalt, at han ikke har noget at indvende mod den påtænkte fredning, men han har forbeholdt sig ret til grusgravning.

Under hensyn til at arealet er beliggende så langt fra søen, at dets fredning ikke skønnes at have betydning for fredningen af arealerne omkring søen som helhed, og da arealet ej heller iøvrigt skønnes fredningsværdigt, er Nævnet enedes om ikke at efterkomme begæringen om fredning på denne ejendom.

Vedrørende matr.nr. 2 a, 2 b, 2 d, 4 b Risagergård, Vester sogn

Ejer: Skovrider Ebbe Løfting, Bybæk pr. Vejle.

Fredningsnævnet har - efter at formanden den 6/1 1960 under et møde med ejeren havde gennemgået omfanget af den påtænkte fredning og de "almindelige bestemmelser" - under 16/1 1960 tilskrevet ejeren således (jvf. bilag 31 og 32):

"Ved en forhandling den 6/1 d.å. gennemgik Fredningsnævnet ved dets formand med ejeren, skovrider Ebbe Løfting, hvilke fredninger Nævnet påtænkte at gennemføre på de nedenævnte arealer, jfr. det vedlagte kort.

ad matr.nr. 2 b og 2 d Risagergård, Vester sogn:

Arealet betegnet med A-B-C-D-E-F-G, og som for størstedelen strækker sig langs søen, pålægges de "generelle bestemmelser" §§ 1, 2 b, 3, 4, 5 og 6.

ad matr.nr. 2 b Risagergård, Vester sogn:

Arealet betegnet med A-H-I-K, og beliggende umiddelbart syd for det fornavnte areal, og som for størstedelen er bevokset med nåletræer samt en del løvtræer, pålægges de "generelle bestemmelser" §§ 2 b, 3 og 5.

ad matr.nr. 2 b Risagergård, Vester sogn:

Arealet betegnet med C-A-L-R, er et græsareal, der for størstedelen grænser ned mod søen, og som pålægges de "generelle bestemmelser" §§ 1, 2 b, 4, 5 og 6.

ad matr.nr. 2 a Risagergård, Vester sogn:

Arealet betegnet med C-D-E-F-R, er bevokset med nåletræer og pålægges de "generelle bestemmelser" §§ 3, 5 og 6.

ad matr.nr. 4 b Risagergård, Vester sogn:

Arealet, betegnet med Q-M-N, er beliggende i den sydligste del af slugten, bestående af lyng og en del løvtræer, og pålægges de "generelle bestemmelser" §§ 4 og 5.

ad matr.nr. 4 b Risagergård, Vester sogn:

Arealet, betegnet med Q-N-P-O, er beliggende umiddelbart syd for vejen, der går hen over slugten, og er bevokset med løvtræer, og pålægges de "generelle bestemmelser" §§ 4 og 5.

Ejeren har ved påtegningsskrivelse af 20/1 1960 tiltrådt Nævnets forslag, således som dette er indeholdt i Nævnets skrivelse af 16/1 1960, og ejeren har erklæret sig indforstået med, at den påtænkte fredning for størstedelen må gennemføres uden erstatning, idet ejeren dog nedlægger påstand om, at der

tillægges ham erstatning for fredningen af følgende arealer:

- 1) Engarealet mod nordøst (på det ejeren tilsendte kort betegnet med bogstaverne C-L-R), stort ca. 0,5 ha., hvilket areal har haft stor værdi som brugsjord. For gennemførelse af den påtænkte fredning af dette areal påstår ejeren sig tilkendt en erstatning på 1.500,- kr.
- 2) Engarealet mod nordvest (på det ejeren tilsendte kort betegnet med bogstaverne B-S-T-U), stort ca. 0,6 ha., hvilket areal er fortrinlig egnet til fiskedamme. For gennemførelse af den påtænkte fredning af dette areal påstår ejeren sig tilkendt en erstatning på 2.000,- kr.
- 3) Et lovtresbeplantet område, ca. 0,6 ha. (på det ejeren tilsendte kort betegnet med bogstaverne Q-N-P-O). For gennemførelse af den påtænkte fredning af dette areal påstår ejeren sig tilkendt en erstatning på 1.500,- kr.

Det bemærkes iøvrigt, at ejeren vedrørende arealet A-H-I-K har forbeholdt sig ret til, da arealet i ringe grad er tilplantet, at foretage uvæsentlige arronderinger i tilknytning til bestående plantninger.

Fredningsnævnet har, efter at have modtaget ejerens svar, påny drøftet omfanget af fredningen på arealerne og har herefter besluttet, at den foreslåede fredning af arealet Q-N-P-O, hvor ejeren for fredningen har påstået sig tilkendt erstatning, ikke skal gennemføres, da det anførte areal, der ligger et stykke syd for slugten, findes at være af mindre betydning for fredningen som helhed. Fredningen skønnes her ikke påkrævet af skønhedsmæssige grunde, ligesom der ej heller findes naturvidenskabelige hensyn, som bør tages i betragtning.

Nævnet er iøvrigt enedes om, at fredningen på denne ejendom, bortset fra det sidstnævnte stykke Q-N-P-O, bør gennemføres i overensstemmelse med den overfor ejeren foreslåede fredning.

Fredningens omfang:

Fredningen gennemføres herefter således og mod erstatning som nedenfor anført:

1) ad matr.nr. 4 b Risagergård, Vester sogn:

Arealet, betegnet med Q-M-N, der er beliggende i den sydligste del af slugten, bestående af lyng og en del løvtræer, fredes i overensstemmelse med §§ 4 og 5 i de "generelle bestemmelser".

2) ad matr.nr. 2 b Risagergård, Vester sogn:

Arealet, betegnet med A-H-I-K, som er bevokset med nåletræer og en del løvtræer, fredes i overensstemmelse med §§ 2 b, 3 og 5 i de "generelle bestemmelser", dog med ret til uvæsentlige arronderinger i tilknytning til bestående plantninger.

3) ad matr.nr. 2 b og 2 d Risagergård, Vester sogn:

Arealet, betegnet med A-B-C-D-E-F-G, og som for størstedelen strækker sig langs søen, fredes i overensstemmelse med §§ 1, 2 b, 3, 4, 5 og 6 i de "generelle bestemmelser".

4) ad matr.nr. 2 b Risagergård, Vester sogn:

Arealet, betegnet med C-A-L-R, og som er et græsareal, der for størstedelen grænser ned mod søen, fredes i overensstemmelse med §§ 1, 2 b, 4, 5 og 6 i de "generelle bestemmelser".

5) ad matr.nr. 2 a Risagergård, Vester sogn:

Arealet, betegnet med C-D-E-F-R, er bevokset med nåletræer og fredes i overensstemmelse med §§ 3, 5 og 6 i de "generelle bestemmelser".

Erstatningens størrelse:

Under hensyn til det af ejeren om de to engarealers udnyttelsesmuligheder oplyste finder Nævnet, at fredningen i væsentlig grad vil forhindere en rationel udnyttelse af disse arealer, og at der, da de af ejeren desangående nedlagte erstatningspåstande er rimelige, derfor tilkendes ejeren en erstatning herfor på henholdsvis 1.500,- kr. og 2.000,- kr., således at den ejeren tilkommende erstatning for fredningens gennemførelse ialt udgør 3.500,- kr.

Da der som følge af den ved nærværende kendelse gennemførte fredning skal udredes større erstatningsbeløb, og da fredningen har betydning for hele landet eller store dele heraf, mens de amtskommuner, hvori de fredede områder er beliggende, ikke skønnes at have særlig interesse i fredningen, finder Nævnet, at Statskassen bør udrede 3/4 af erstatningsbeløbene, medens 1/4 vil være at udrede af amtsfondene for Skanderborg og Vejle amter, og således at det enkelte amtsfond betaler af denne fjerdedel de erstatninger, som tilkommer ejere af ejendomme, beliggende i de respektive amter."

Konklusionen er sålydende:

"Samtlige ejendomme matr.nr.'ne 1 g, 6 a, 6 d, 6 e og 6 b Hundshoved, Nørre Snede sogn, 5 Kovtrup by, Hammer sogn, 1 c Nørre Groestgårde, Ejstrup sogn, 1 a Nørre Groestgårde, Ejstrup sogn, 1 a, 1 v, 1 c Rørbæk Hovedgård, Vester sogn, 1 h og 1 i Rørbæk Hovedgård, Vester sogn, 1 f Risagergårde, Vester sogn, 1 t Rørbæk Hovedgård, Vester sogn, 1 a Risagergård, Vester sogn, 4 b, 2 b, 2 d, 2 a Risagergård, Vester sogn, fredes - med de ændringer og tilføjelser og i det omfang, som nedenfor under de respektive ejendomme er anført - i overensstemmelse med følgende

"GENERELLE BESTEMMELSER"

Vedrørende selve Rørbæk sø

§ 1.

- Stk. 1: Indenfor de fredede områder må der ikke foretages foranstaltninger eller indgreb af nogen art, som kan ændre søens areal eller form.
- Stk. 2: Søen må ikke forurennes, og der må således ikke tilføres søen spildevand af nogen art.
- Stk. 3: Oprirelse af bådebroer, springvipper, anløbsbroer eller andre anlæg i eller ved søen må ikke foretages uden forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt.

Stk. 4: Der må ikke foretages udlejning af både, og erhvervs-
mæssig turistbefordring på søen må ikke finde sted.
Søen må ikke besejles med motordrevne både.

Vedrørende de fredede arealer:

§ 2.

Arealerne skal stedse henligge i deres nuværende til-
stand, hvorfor navnlig følgende bestemmelser vil være at iagt-
tage:

a.

Arealer, som nu er under opdyrkning, må fremdeles
dyrkes. Såfremt dyrkningen opgives, må arealerne ikke beplantes
med nåletræer, idet arealerne i så fald skal beplantes med løv-
fældende træer.

b.

På arealer, som henligger eller som delvis henligger
som lyngarealer, som ikke-dyrkede eller ikke-beplantede arealer
- herunder krat- og engarealer - må opdyrkning og beplantning
ikke finde sted. Arealerne må ikke gødes, og der må ikke fore-
tages indgreb af nogen art overfor plante- og dyrelivet, således
at ej heller bekæmpelsesmidler mod ukrudt og insekter må bringes
til anvendelse.

Høslet, lyngslagning og afgræsning må finde sted i sam-
me omfang som hidtil.

Selvsåede nåletræer - bortset fra Enc - kan fjernes
ved Fredningsnævnets foranstaltning.

§ 3.

Tilstedeværende nåletræsbeplantninger kan vedligeholdes
og fornyes, men må ikke forøges.

§ 4.

Områder bevokset med nåletræer skal bevares som sådan-
ne, således at der ved fornyelse skal benyttes løvfældende træer.

Løvfældende træer og Ene må kun fældes som et led i en naturlig forstmæssig udtynding.

Selvsåede nåletræer - bortset fra Ene - kan fjernes ved Fredningsnævnets foranstaltning.

§ 5.

Der må ikke foretages indgreb af nogen art i de bestående landskabsformer. Gravning efter sten, sand, ler, ral, grus eller lignende må således ikke finde sted, ligesom der ej heller må foretages afgravninger, udjævninger og opfyldninger. Henkastning af affald må ikke finde sted.

På arealerne må der ikke indrettes parkerings- eller campingpladser; telte må ikke opslås, og beboelsesvogne må ikke henstilles på arealerne.

På arealerne må der ikke opføres bygninger, skure, boder, master eller andre skæmmende indretninger. De på arealerne værende bygninger må ikke ændres uden tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt.

Fremførelse af telefon- og kraftledninger må kun ske efter forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt.

Der må ikke anlægges nye veje eller stier på arealerne uden tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt.

Naturvidenskabsmænd har, efter forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt, ret til i studieøjemed at færdes på de fredede arealer.

Vedrørende vandløb:

§ 6.

Stk. 1: De på arealerne værende vandløb af enhver art - herunder bække, åer, kanaler og kildevæld - skal bevares i deres nuværende tilstand, ^{og forløb} således at de ikke må ændres ved udfyldning, uddybning, udretning eller opdæmning, og således at der ikke uden tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt må foretages oprensning.

Stk. 2: Uden tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt må der ikke foretages grøftning, dræning eller lignende foranstaltninger. herunder vandindvinding, og eksisterende vandindvindingsanlæg ikke udvides, og andragender om tilladelse hertil vil af Fredningsnævnet være at forelægge Naturfredningsrådet til udtalelse.

Stk. 3: Vandet må ikke anvendes til kunstig vanding.

Stk. 4: Vandløbene må ikke forurennes, således at ingen form for spildevand, hverken fra husholdning eller fra landbrugsvirksomheder, må ledes til vandløbene, til hvilke der heller må ledes vand fra afvandinger.

Vedrørende dambrug:

Stk. 5: Anlæg af dambrug må ikke finde sted, og de bestående dambrug må ikke ændres eller forøges i antal eller areal uden tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt.

For de enkelte ejendomme gælder nedenfor nævnte fredningsbestemmelser:

De dele af matr.nr. 5 Kovtrup by, Hammer sogn, og matr. nr. 6 a Hundsnoved, Nørre Snede sogn, tilhørende fru Unse Heegaard og Ole Trock Jansen v/ hrs. Heegaard, Gråbrødretorv 16, København K, som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne A-L-B-C-D-G-H-I-K-M-N-O-P-Q-R-S-T-U-E-O-B¹-A¹, fredes i overensstemmelse med §§ 2 b, 3, 4 og 5 i de "generelle bestemmelser".

Den fredede del af matr.nr. 6 a fredes endvidere i overensstemmelse med § 1 i de "generelle bestemmelser".

Den fredede del af begge matr.nr.'e fredes endvidere således:

A.

Dybdal Fæks naturlige løb må ikke ændres ved udfyldning, udretning, uddybning eller opdæmning. Oprensning må ikke finde sted uden efter forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet

for Skanderborg amt. Der må ikke etableres andre opstemninger i Dybdal Bæk end de i det godkendte dambrugsprojekt anførte uden forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet.

B.

Der må ikke foretages kunstig afvanding fra Dybdal Bæk ovenfor det tilladte dambrug, ej heller grøftning, dræning og lignende. Yderligere vandindvinding og artetiske boringer må ikke finde sted uden forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt, der, forinden dette spørgsmål afgøres, vil indhente en udtalelse fra Naturfredningsrådet.

C.

Der må ikke foretages nogen form for indgreb i den kilde, som er beliggende ved Dybdal Bæks udløb af bakkerne øst for dambrugets afdeling B, og som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne V-X-Y-Z.

Det påhviler ejeren af ejendommen at opsætte og vedligeholde en forsvarlig indhegning omkring denne kilde.

D.

Ovenfor dammene må kilder og bække ikke forurenes. Ingen form for spildevand, hverken fra husholdning, fra landbrug eller fra anden virksomhed, må ledes til disse vandløb, ej heller vand fra eventuelle fremtidige afvandingsarbejder i nærheden.

E.

Ved anlæg af eventuelle nye veje og stier, herunder også veje i tilknytning til dambruget, skal disse veje og stier placeres således, at de ikke medfører ændringer i vandløbene.

F.

I det dalstrog, igennem hvilket Dybdal Bæk løber, må der ikke plantes nåletræer, hvilket forbud omfatter såvel dalbunden som skrænterne på begge sider af denne.

Solvsåede nåletræer kan fjernes ved Fredningsnævnets foranstaltning.

G.

Anlæg af nye damme og ændring af de allerede anlagte

damme må kun ske på engen syd og vest for det eksisterende dambrugs afdelinger A og B.

De dele af matr.nr. 1 g, 6 b og 6 d samt hele matr.nr. 6 e Hundshoved, Nørre Snede sogn, (tilhørende fru Unse Heegaard og Ole Trock Jansen v/lrs. Heegaard, Gråbrødretorv 16, København K.), som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne A¹ - B¹ - C¹ - D¹ - E¹ - F¹ - G¹ - H¹ - I¹ - L¹ - M¹ - N¹ - O¹ - P¹ - Q¹ - R¹ - S¹ - T¹ - E - F - U¹ - V¹ - A¹, fredes i overensstemmelse med §§ 2 b, 4 og 5 i de "generelle bestemmelser", idet dog kun 2' stk. i § 4 skal være gældende for den fredede del af matr.nr. 1 g Hundshoved, Nørre Snede sogn.

De nævnte dele af matr.nr.'ne 6 b og 6 e fredes endvidere i overensstemmelse med § 1 i de "generelle bestemmelser".

De fredede dele af matr.nr.'ne 1 ^{6c}g og 6 b Hundshoved, Nørre Snede sogn, og hele matr.nr. 6 e sst., fredes endvidere således:

A.

Svinebækkens naturlige løb må ikke ændres ved udfyldning, opdæmning, udretning eller uddybning. Oprensning må ikke finde sted uden forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt.

Der må ikke placeres opstemninger i Svinebækken uden efter forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt.

B.

Der må ikke foretages kunstig afvanding fra Svinebækken ovenfor de tilladte damme, ej heller grøftning, dræning eller lignende. Yderligere vandindvinding, bortset fra de allerede eksisterende stødhævert-anlæg, må ikke finde sted uden ^{efter} forud indhentet tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt, der, forinden spørgsmålet afgøres, vil indhente en udtalelse fra Naturfredningsrådet.

C.

Ovenfor dammene må kilder og bække ikke forurennes. Ingen form for spildevand, hverken fra husholdning, fra landbrug eller fra anden virksomhed, må ledes til disse vandløb, ej heller vand fra eventuelle fremtidige afvandringsarbejder i nærheden.

Grøften ved den øverste del af Svinebækken må hverken oprensnes eller forlænges op efter.

D.

Ved anlæg af eventuelle nye veje og stier, herunder også veje i tilknytning til dammene, skal disse veje og stier placeres således, at de ikke medfører ændringer i vandløbene.

Der må ikke føres veje gennem Svinebækkens dal.

E.

I det på kortet med bogstaverne V¹ - E¹ - F¹ - G¹ - H¹ - I¹ - L¹ - M¹ - N¹ - O¹ - P¹ - Q¹ - R¹ - U¹ afmærkede areal må der ikke plantes nåletræer.

Solvsæede nåletræer kan fjernes ved Fredningsnævnets foranstaltning.

F.

Anlæg af damme udeover de af Fredningsnævnets beslutning af 13/2 1959 tilladte 14 damme (plan 4) må ikke finde sted, og anlæg af disse damme skal ske i fuldstændig overensstemmelse med den godkendte plan 4.

Hele ejendommen matr.nr. 5 Kovtrup by, Hammer sogn, og l g, 6 a, 6 b, 6 d og 6 e Hundshoved, Nørre Snede sogn, fredes endvidere således:

I.

Djerne må opføre e. t. klækkohus, idet opførelsen heraf dog ikke må påbegyndes, forinden godkendelse af husets udseende og beliggenhed er indhentet fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt.

II.

Der tillægges ikke offentligheden adgang til de fredede arealer.

III.

Det er ejerne tilladt at lade får, kreaturer og heste afgræsse de fredede arealer, bortset fra det indhegnede areal omkring kildevældet.

IV.

Uanset bestemmelsen i § 5, stk. 3, i de "generelle bestemmelser" tillades det ejerne at opføre indtil 3 sommerhuse på de fredede arealer, idet husenes beliggenhed, udseende, forsyning med vand og kraft samt kloakeringsforhold skal godkendes af Fredningsnævnet for Skanderborg amt, forinden opførelsen begyndes.

Der tillægges ejerne af matr.nr. 5 Kovtrup by, Hammer sogn, og matr.nr.'ne 6 a, 6 b, 6 d, 6 e og 1 g Hundshoved, Nørre Snede sogn, en erstatning, stor 26.700,00 kr. med renter 7 1/2% p.a. af 6.700,00 kr. fra den 10/6 1959.

Såfremt der ved en senere fredningssag måtte blive givet offentligheden adgang til de ved nærværende kendelse fredede arealer, er ejerne berettiget til at få genoptaget spørgsmålet om erstatning for den arealfredning, for hvilken der ved nærværende kendelse ikke ydes erstatning.

Den del af matr.nr. 1 c Nørre Groestgårde, Ejstrup sogn, tilhørende læge Arnold Madsen, Helsingør, og direktør Anton Petersen, Rønne Allé 58, Silkeborg, som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne A-B-E-F, fredes i overensstemmelse med §§ 1, 2 b, 4, 5 og 6 i de "generelle bestemmelser".

Den del af matr.nr. 1 c Nørre Groestgårde, Ejstrup sogn, som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne B-C-D-E, fredes i overensstemmelse med § 5 i de "generelle bestemmelser".

Det bemærkes, at der - som ovenfor anført - i forbindelse med fredningen er meddelt ejerne tilladelse til på visse vilkår

at opføre 2 sommerhuse på den nordligste halvdel af den fredede del af matr.nr. 1 c Nørre Groestgårde, Ejstrup sogn.

Der vil ikke være at tillægge ejerne erstatning for den gennemførte fredning.

Den del af matr.nr. 1 a Nørre Groestgårde, Ejstrup sogn

(tilhørende godsejer, fru Jozzi Hansen, Steensgård, Fyn), som mod nord er begrænset af en linie, som på kortet er angivet med bogstaverne Z-Y-X-V-A-B-C-D-E-F-G-H-I-K-L-M-N-O-P-Q-R-S, fredes i overensstemmelse med §§ 1, 2 a og b, 3, 4, 5 og 6, stk. 1-4, i de "generelle bestemmelser".

Arealet øst for slugten, betegnet med bogstaverne I-K-L-M-N-O-P-Q-R-S-T-U-I, og arealet vest for slugten, der mod øst og syd begrænses af den på kortet angivne linie Z-Y-X-V-A-B-C-D-E-F-G-H og mod vest og nord begrænses af en linie, der forløber 30 m vest og nord for parallelt med den med bogstaver angivne linie, fredes i overensstemmelse med § 5 i de "generelle bestemmelser".

Der vil ikke være at tillægge ejeren af matr.nr. 1 a Nørre Groestgårde, Ejstrup sogn, erstatning for den gennemførte fredning. Såfremt det ved en senere fredningssag måtte blive ejeren forbudt at anlægge fiskedamme på de arealer, som ved nærværende kendelse underkastes fredning, er ejeren berettiget til at få genoptaget spørgsmålet om erstatning for den arealfredning, for hvilken der ved nærværende kendelse ikke ydes erstatning.

Den del af matr.nr. 1 a Rørbæk Hovedgård, Vester sogn,

hvorpå kælderruinen er beliggende (tilhørende proprietær Henning Ørnsholt Jensen, Rørbækgård), og som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne A-B-C-D-E-F-K-G-H, fredes i overensstemmelse med §§ 1, 2 b, 5 og 6, stk. 1-6 incl., i de "generelle bestemmelser". Ejeren har dog ret til at tillade spejdere og medlemmer af lignende organisationer at slå lejr på den del af det fredede areal, som ligger syd for Kælderbanken.

Den del af matr.nr. 1 v Rørbæk Hovedgård, Vester sogn,
(tilhørende proprietær Henning Ørnsholt Jensen, Rørbækgård), som er bevokset med egokrat, således som det er angivet på kortet, fredes i overensstemmelse med §§ 1, 4, 5 og 6 i de "generelle bestemmelser", og således at det udm tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt er forbudt at fælde træer, bortset fra selvsåede nåletræer.

Den øvrige del af matr.nr. 1 v fredes i overensstemmelse med §§ 1, 5 og 6 i de "generelle bestemmelser", idet ejeren dog uanset bestemmelsen i § 5 har ret til at hente grus og sand i de allerede eksisterende 2 grusgrave, men dog kun i det omfang dette er nødvendigt til opretholdelse af de nærliggende dæmninger og den nærliggende vej. Endvidere fredes dette areal således:

Det på kortet med bogstaverne L-M-N-O betegnede område (Fårebanken og dens nærmeste omgivelser) må ikke opdyrkes eller tilplantes. Arealet må ikke gødes, og der må ikke foretages indgreb af nogen art overfor plante- og dyrelivet, således at ej heller bekæmpelsesmidler mod ukrudt og insekter må bringes til anvendelse. Høslæt, lyngslagning og afgræsning må finde sted i samme omfang som hidtil. Selvsåede træer - bortset fra Ene - kan fjernes ved Fredningsnævnets foranstaltning. Den øvrige del af matr.nr. 1 v (bortset fra området, der er bevokset med egokrat) må opdyrkes, men ikke beplantes.

Den del af matr.nr. 1 c Rørbæk Hovedgård, Vester sogn,
som udgør Vandø (tilhørende proprietær Henning Ørnsholt Jensen, Rørbækgård), fredes i overensstemmelse med §§ 1, 2 b, 3, 4, 5 og 6 i de "generelle bestemmelser".

Der tillægges ejeren af matr.nr. 1 a, 1 c og 1 v Rørbæk Hovedgård, Vester sogn, en erstatning, stor 30.570,00 kr.

Matr.nr. 1 f Risagergård, Vester sogn, (tilhørende
gårdejer Aage Laursen, Vester), fredes i overensstemmelse med §§ 2 a og b, 3, 4, 5 og 6, stk. 1-4 incl., i de "generelle bestemmelser".

Matr.nr. 1 h Rørbæk Hovedgård, Vester sogn, (tilhørende

gårdejer Aage Laursen, Vester), fredes i overensstemmelse med §§ 1, 2 b, 3, 4, 5 og 6 i de "generelle bestemmelser".

Uanset bestemmelsen i § 6, stk. 5, i de "generelle bestemmelser" er det dog ejeren tilladt at anlægge fiskedamme på de østligste lomm af arealet, nemlig på det areal, som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne P-G-H-B.

De dele af matr.nr. 1 i Rørbæk Hovedgård, Vester sogn.
(tilhørende gårdejer Aage Laursen, Vester), som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne F-E-I-R og B-A-C-D-K-P-B, fredes i overensstemmelse med §§ 2 a og 2 b, 3, 4, 5 og 6, stk.1-4 incl. i de "generelle bestemmelser".

Endvidere fredes matr.nr. 1 i Rørbæk Hovedgård, Vester sogn således:

Offentligheden har ret til gående og kørende færdsel på den i retningen nord-syd gående markvej, som er beliggende øst for granplantagen. Arealet mellem denne vej og granplantagen må benyttes til parkering af køretøjer. Den nordligste del af vejen, som umiddelbart syd for skrænten mod søen udvider sig til en plads, må benyttes som vendeplads, men ikke til parkering eller camping. Den bræmme på ca. 5 meters bredde, som strækker sig langs med skråningens overkant fra vendepladsen mod vest til den lille høj umiddelbart øst for matr.nr. 1 c Rørbæk, må benyttes af offentligheden til gående færdsel og til ophold, men ikke til camping. Endvidere har offentligheden ret til færdsel til fods ad den sti, som fra vendepladsen fører mod øst langs skråningens overkant hen til den i retningen nord-syd gående adgangsvej til matr.nr. 1 t Rørbæk, ad hvilken sidstnævnte adgangsvej offentligheden også har ret til gående færdsel.

Der tillægges ejeren af matr.nr.'ne 1 h og 1 i Rørbæk Hovedgård, Vester sogn, og 1 f Risagergård, Vester sogn, gårdejer Aage Laursen, en erstatning, stor 5.000,- kr.

Matr.nr. 1 a Risagergård, Vester sogn, (tilhørende fiskeriejer Knud Christensen, Vester) fredes i overensstemmelse med §§ 1, 2 b, 3, 4, 5 og 5 ^{Stk.1-5} /incl., i de "generelle bestemmelser".

Uanset bestemmelsen i § 5 i de "generelle bestemmelser" er det dog ejeren tilladt at grave grus til eget forbrug i den bestående grusgrav.

Den del af matr.nr. 1 t Rørbæk Hovedgård, Vester sogn,
(tilhørende fiskeriejer Knud Christensen, Vester), som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne A-B-C-D-E-F, fredes i overensstemmelse med §§ 3, 4, 5 og 6 i de "generelle bestemmelser".

Der tillægges ejeren af matr.nr. 1 a Risagergård, Vester sogn, og 1 t Rørbæk Hovedgård, Vester sogn, fiskeriejer Knud Christensen, Vester, en erstatning, stor 1.000,- kr. Såfremt ejeren måtte ønske at anlægge flere damme og dertil erholder den fornødne tilladelse af vandløbsretten, vil spørgsmålet om fortsat forbud mod yderligere damme og om eventuel erstatning herfor være at genoptage.

De dele af matr.nr.'ne 2 b og 2 d Risagergård, Vester sogn, (tilhørende skovrider Ebbe Løfting), som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne A-B-C-D-E-F-G, fredes i overensstemmelse med §§ 1, 2 b, 3, 4, 5 og 6 i de "generelle bestemmelser".

Den del af matr.nr. 2 b Risagergård, Vester sogn, (tilhørende skovrider Ebbe Løfting), som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne A-H-I-K, fredes i overensstemmelse med §§ 2 b, 3 og 5 i de "generelle bestemmelser", idet ejeren dog har ret til at foretage uvæsentlige arronderinger i tilknytning til bestående plantninger.

Den del af samme matr.nr., som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne C-A-L-R, fredes i overensstemmelse med §§ 1, 2 b, 4, 5 og 6 i de "generelle bestemmelser".

Matr.nr. 2 a Risagergård, Vester sogn, (tilhørende skovrider Ebbe Løfting, Bybæk pr. Vejle), fredes i overensstemmelse med §§ 3, 5 og 6 i de "generelle bestemmelser".

Den del af matr.nr. 4 b Risagergård, Vester sogn,

(tilhørende skovrider Ebbe Løfting), som på vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne Q-M-N, fredes i overensstemmelse med §§ 4 og 5 i de "generelle bestemmelser".

Der tillægges ejeren af matr.nr.'ne 2 a, 2 b, 2 d og 4 b Risagergård, Vester sogn, skovrider Ebbe Løfting, Bybæk pr. Vejle, en erstatning, stor 3.500,- kr., hvilket beløb Overformynderiet som pantnaver i ejendommen har begæret indbetalt som ekstraordinært afdrag. Da fredningen skønnes at være uden indvirkning på Overformynderiets sikkerhed, findes erstatningen uden afkortning at burde udbetales til ejeren.

De erstatningsbeløb, som herefter skal udredes, er følgende:

- 1) Fru Unse Heegaard og Ole Trock Jansen
som ejere af matr.nr. 5 Kovtrup by,
Hammer sogn, og 1 g, 6 a, 6 b, 6 d og
6 e Hundshoved, Nørre Snede sogn,
(Skanderborg amt) 26.700,00 kr.
+ renter 7 1/2% p.a. af 6.700,- kr.
fra d. 15/6 1959.
- 2) Proprietær Henning Ørnsholt Jensen som
ejer af matr.nr. 1 a m.fl. Rørbæk Hoved-
gård, Vester sogn (Vejle amt) 30.570,00 kr.
- 3) Gårdejer Aage Laursen som ejer af matr.
nr. 1 h m.fl. Rørbæk Hovedgård, Vester
sogn, (Vejle amt) 5.000,00 kr.
- 4) Fiskeriejer Knud Christensen som ejer
af matr.nr. 1 a og 1 t Risagergård,
Vester sogn (Vejle amt) 1.000,00 kr.
- 5) Skovrider Ebbe Løfting som ejer af
matr.nr. 2 a m.fl. Risagergård,
Vester sogn (Vejle amt) 3.500,00 kr.

Af disse erstatningsbeløb vil $3/4$ være at udrede af Statskassen, medens $1/4$ vil være at udrede af amtsfondene for Skanderborg og Vejle amter, således at det enkelte amtsfond betaler af denne fjerdedel de erstatninger, der tilkommer ejere af ejendomme, beliggende i de respektive amter.

Da ingen af pant- eller andre rettighedshavere i de fredede ejendomme - bortset fra Overformyndersret, hvis derom nedlagte påstand som ovenfor nævnt ikke tages til følge - har nedlagt påstand om hel eller delvis udbetaling til sig af de tilkendte erstatningsbeløb, vil disse uden afkortning være at udbetale til de respektive ejere."

Kendelsen er forelagt overfredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 19, stk. 3, hvorhos den er indanket af ejeren af matr.nr. 1 y, 1 a og 1 c af Rørbæk Hovedgård, Vester sogn, Henning Ørnsholt Jensen, og af ejeren af matr.nr. 1 a Risagergård og matr.nr. 1 t Rørbæk Hovedgård, begge Vester sogn, Knud Christensen.

Overfredningsnævnet har den 5. juli 1961 besigtiget arealerne og i forbindelse hermed drøftet sagen med de ankende samt andre i sagen interesserede, herunder repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforening, Naturfredningsrådet, Statens tilsyn med de private skove samt ejeren af matr.nr. 2 b, 2 d, 4 b og 2 a Risagergård, Vester sogn, Ebbe Løfting.

Overfredningsnævnet finder herefter, at kendelsen bør ændres på følgende punkter:

1. Til kendelsens "Generelle bestemmelser" § 1, stk. 4, tilføjes "Det er dog tilladt de fiskeriberettigede at drive erhvervs-mæssigt fiskeri fra motorbåde".
2. I kendelsen "Generelle bestemmelser" § 2 a udgår sætningen "idet arealerne i så fald skal beplantes med løvfældende træer".
3. I "Generelle bestemmelser" § 2 b, sidste stykke, og § 4, stk. 2 samt i fredningsbestemmelsen vedrørende en del af matr.nr. 1 y Rørbæk Hovedgård, Vester sogn, udgår ordene "- bortset fra end -".
4. "Generelle bestemmelser" § 6, stk. 5, vedrørende dambrug formuleres således:

"Anlæg af dambrug må ikke finde sted. De bestående dambrug må ikke forøges i areal uden tilladelse fra Fredningsnævnet for Skanderborg amt.

I tilknytning til de bestående dambrug samt til dambrug som i henhold til kendelsen senere lovligt måtte blive anlagt, skal der efter forudgående forhandling med fredningsnævnet kunne opstilles lys- og andre master til brug ved dammenes drift.

Enhver lodsejer, som i henhold til nærværende kendelse lovligt driver dambrug, må i tilknytning til dambrugene eller -brugene opføre eet klækkedhus, såfremt dettes beliggenhed og udseende forinden opførelsen godkendes af fredningsnævnet."

5. Af den specielle fredningsbestemmelse vedrørende ejendommen matr.nr. 5 Kovtrup by, Hammer sogn, og 1 g, 6 a, 6 b og 6 d og 6 Hundshoved, Nørre Snede sogn, udgår punkt I som følge af den ovenfor under 4 omtalte tilføjelse til de "generelle bestemmelser".

6. Til sidste stykke af den specielle fredningsbestemmelse vedrørende matr.nr. 1 a Nørre Grocstgårde, Ejstrup sogn, føjes følgende sætning:

"Under alle omstændigheder må der dog ikke på ejendommen anlægges fiskedamme eller senere foretages udvidelse af bestående fiskedamme, forinden underretning om anlægget, respektive udvidelsen er tilgået fredningsnævnet."

Det bemærkes, at ejerinden af nævnte ejendom, fru Jozzi Hansen i skrivelse af 4. august 1961 har erklæret sig indforstået med denne tilføjelse.

7. Til fredningsbestemmelsen vedrørende den del af matr.nr. 2 b Risagergård, Vester sogn, der på den kendelsen vedhæftede kort er betegnet med bogstaverne A-K-J-H, føjes følgende sætning:

"... samt til på området under fredningsnævnets censur med hensyn til husets beliggenhed og udseende at lade opføre et sommerhus, som dog skal anbringes i en afstand af ikke under 20 m syd for den nærværende skrants øverste kant."

Overfredningsnævnet finder, og fredningsnævnets formand har erklæret sig enig i, at de "Generelle bestemmelser", § 2 b, ikke er til hinder for sådanne indgreb mod dyrelivet i det fredede område, som er en følge af den sædvanlige udøvelse af jagtretten, og at de "Generelle bestemmelser" § 6, stk. 4, angående søens forurening, ikke pålægger andre byrder med hensyn til anlæg og vedligeholdelse af sivebrønde end sådanne, der måtte følge af andre regler, herunder sundhedsvedtægter.

Med ejerne af de fredede dele af matr.nr. 1 a, 1 v og 1 c af Rørbæk Hovedgård, Vester sogn, samt matr.nr. 1 a Risagergård og matr.nr. 1 t Rørbæk Hovedgård, Vester sogn, henholdsvis proprietær Henning Ørnsholt Jensen og fiskeriejer Knud Christensen, er der opnået mindelige overenskomster, hvorefter erstatningerne til de pågældende forhøjes til henholdsvis 45.000 kr. og 30.000 kr. Knud Christensen, der under sagens behandling for overfredningsnævnet har dokumenteret at have opnået vedkommende landvæsensnævns tilladelse til ved udspunsning i søen at udvide sit dambrug på matr.nr. 1 a Risagergård, har samtidig frafaldet den ham ved kendelsen hjemlede ret til at få genoptaget spørgsmålet om forbud mod yderligere dambrug og om eventuel erstatning herfor.

Da overfredningsnævnet iøvrigt kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste med de af det foranstående følgende ændringer.

Et kort, nr. SK 107, udvisende det fredede areals grænser er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e l s e s:

Den af Fredningsnævnet for Skanderborg amt den 3. oktober 1960 afsagte kendelse vedrørende fredning af arealer omkring Rørbæk sø stadfæstes herved med de af det foranstående følgende ændringer.

I erstatning udbetales til

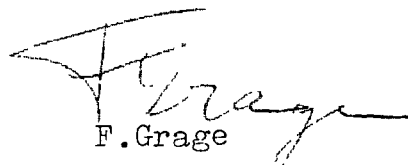
1. Fru Unse Heegaard og Ole Trock Jansen som ejere af matr.nr. 5 Kovtrup by, Hammer sogn, og matr.nr. 1 g, 6 a, 6 b, 6 d og 6 e Hundshoved, Nørre Snede sogn (Skanderborg amt) 26.700 kr.
+ renter 7 1/2% p.a. af 6.700 kr. fra den 16/5 1959.

2. Proprietær Henning Ørnsholt Jensen som ejer af matr.nr. 1 a m.fl. Rørbæk Hovedgård, Vester sogn, (Vejle amt) 45.000 kr.
3. Gårdejer Aage Laursen som ejer af matr.nr. 1 h m.fl. Rørbæk Hovedgård, Vester sogn (Vejle amt) 5.000 kr.
4. Fiskeriejer Knud Christensen som ejer af matr.nr. 1 a og 1 t Risagergård, Vester sogn (Vejle amt) 30.000 kr.
5. Skovrider Ebbe Løfting som ejer af matr. nr. 2 a m.fl. Risagergård, Vester sogn (Vejle amt) 3.500 kr.

alt med 5% rente fra 3. oktober 1960 til udbetaling sker.

Af erstatningsbeløbene vil $\frac{3}{4}$ være at udrede af statskassen og $\frac{1}{4}$ af amtsfonden for Skanderborg amt og de i Skanderborg amtsrådsreds beliggende købstadskommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling samt ^{af} amtsfonden for Vejle amt og de i Vejle amtsrådsreds beliggende købstadskommuner efter folketal i henhold til den senest offentliggjorte folketælling, således at det enkelte amtsfond og de i vedkommende amt beliggende købstadskommuner betaler af denne fjerdedel de erstatninger, der tilkommer ejere af ejendomme, beliggende i de respektive amter.

Udskriftens rigtighed
bekræftes.

F. Grage

overfredningsnævnets sekretær.

KORT>

